

Діви ночі

Автор:

Юрій Винничук

Діви ночі

Юрій Павлович Винничук

Повість «Діви ночі» – один з найвідоміших бестселерів української літератури. Він був надрукований ще 1992 року, декілька разів перевидавався, але знову швидко зникав із полиць. ...Події книги розгортаються у 1978 році. Герой повертається з армії і з головою поринає у шалений вир життя – такого, якого він ще не знав. «Фарцовка», друзі-сутенери, проститутки, стара пані, що у своїй «школі» готує дівчат для певних послуг, – за всім цим світом герой спочатку лише споглядає. Але швидко стає у ньому «своїм»...

Юрій Винничук

Діви ночі

Книга перша

Вступ

Вони з'являються разом із сутінками – нічні троянди наших вулиць. Виповзають зі шпар і тріщин, вилітають із димарів, випірнають з каналізацій і смітників – діти ночі.

Тільки тоді, як смеркне, зможеш їх розпізнати безпомилково. А вдень вони не помітні. Вдень вони – як усі. Як ти або я.

У величному храмі ночі минає їхнє життя. Жриці любові, древні як світ, – з вулиць вузьких Вавилону, Єгипту й Ізраїлю, з афінських передмість і римських сутерин, з площі Пігаль і Бродвею, діви ночі з Академічної – прошу, дозвольте пізнати світ ваш таємний, проникнути у ваш храм, аби знати, якому богу ви молитесь і чи вартий він вашої віри.

Одеські гастролери

Історія ця трапилася 1978 року і тривала рівно 18 днів. То було неймовірно шалене літо.

Минуло півроку, як я повернувся з війська, і перше, що я повинен був зробити, це з'явитися у військкомат і замельдувати свій дембель. Заодно отримати паспорт, якого в мене забрали перед відправкою на службу. А з'явитися на ясні очі пана коменданта я мав у повному обмундируванні – себто у парадовій формі і в шинелі. І ось замість того, щоб як нормальна людина прийти туди відразу по приїзді до Львова, взимку, я закинув і форму, і шинелю в комірку та спрагло кинувся у вир життя, якого був позбавлений у війську. Почав я з того, що зробив рейд по кінотеатрах, переглядаючи інколи по три фільми на день. Я, як і більшість львів'ян, надавав перевагу закордонним фільмам, за винятком індійських, арабських та з країн соціалістичної співдружності. Багато переглянутих фільмів були тупими і безпросвітними. А ще я жадібно ковтав книги, які замовив поштою, і за рік служби чекала на мене їх уже ціла гора. По п'ятницях, суботах та неділях я з кимсь із кумплів водив козу по кнайпах, підриваючи дівчат. А їх було море, і кожна свіжа дівчина видавалася мені гіршою за ту, яку я можу мати після неї. Тому я ніколи не зупинявся на досягнутому. Гроші я заробляв, перепродуючи манатки, куплені в поляків. Бажання влаштуватися на сталу роботу в мене не виникало, і паспорт мені був поки що ні до чого. Військовий квиток з успіхом його заміняв на пошті чи деінде.

За ці півроку я випив цистерну вина і зо три відра різноманітних коктейлів. Переважно без закуски. При цьому ніхто мене ніколи не бачив п'яним. Бо я мав

свою мірку. Точніше, мірка мала мене. Я навіть при великому бажанні не вдую більше як дві пляшки вина. Щось раптом у мені перемикається, і все, клямка. Чорнила я не пив категорично. Горілки для мене не існувало. Я не любив дешевих міцних вин, лікерів, коньяків, одеколону, політури й денатурату. Я пив тільки вишукані напої, які тоді коштували смішні гроші, а продавались на кожному кроці. Я смакував чудесні напівсухі вермути з Югославії в літрових пляшках – білі й червоні. Особливо «Бадель» та «Істру». Від них не відставали також вермути малярські – особливо вишневий. Я в ліричній задумі цмулив сухі білі словацькі вина в пузатих літрових пляшках, часто змішуючи їх із «Баделем» у пропорції три до одного. Молдавський червоний «Ізвораш» у парі з шампанським уставляв будь-яку панну за лічені хвилини. Дорогі тепер грузинські вина коштували чотири карбованці, і я піднімався у небеса, перекочуючи по піднебінню терпкуватість їхнього смаку. Грузинські вина міг оцінити тільки такий гурман, як я. Публіка їх купувала рідко, надаючи перевагу «біоміцину» – білому міцному шмурдяку. Малярський «Токай» у присадкуватих півлітрових пляшках з роком урожаю, румунські напівсухі білі вина «Котнарі» та «Мурфатляр» у пляшках із видовженими шийками, у які дуже важко було загнати корок, я міг пити й на самоті і завше тримав у запасі на випадок, якщо приведу панну додому. Алжирські червоні, аж чорні, суперсухі і супертерпкі вина чудово надавалися для глінтвейну – я нагрівав їх на вогні, додавши меду і гвоздиків. Від склянки португальського портвейну в мене крутилася голова – він мав щось чи не 25 градусів. Пляшки на двох було цілком достатньо, аби відчути себе крутим чуваком.

Я пив за свої і на шару, пив сам і з друзями, пив у кнайпах, сквериках, парках, брамах, пив у кінотеатрах і на стадіонах, пив у підвалах і на дахах, в автах і потягах, на деревах і бальконах, в травах і житах, в озерах, морях і ріках, в лісах, полях і кущах, в майстернях художників і в помешканнях ледь знайомих мені людей. Інколи я, прокидаючись уранці в чужому приміщенні, не міг навіть пригадати імені господаря чи господині. В таких випадках я намагався непомітно щезнути, аби уникнути обов'язкового похмеляння. Синдром похмілля був мені невідомий. Я пив з класними письменниками, які не мали змоги надрукуватися, і з модерними художниками, які демонстрували свої картини лише в майстернях. Кращі з них поволі відходили в інші світи, бо не дотримувалися міри у випитому, залишаючи мене напризволяще.

І ось одного сонячного липневого дня я відчув, що з мене уже всього цього досить і пора братися за розум. Пора влаштуватися де-небудь художником-оформлювачем і продукувати транспаранти, стенди, стінні газети та іншу байду, як це робив Грицько Чубай. Заробіток непоганий і, головне, не відбирає багато

часу. Коли мені спала на думку ця мудра ідея, я раптом згадав, що й досі не замельдувався у військкоматі й не маю пашпорта, а без пашпорта я ніхто. «Без бумажки ти букашка, а с бумажкой челавек», – вістила советська приказка. Я поліз до комірки, витягнув на світ божий військову форму разом з шинелею, розгорнув – і вжахнувся. Їх поточила міль! Мундир до всього ще й вкрився якоюсь липкою цвіллю, бо в комірці було вогко. Шинель постраждала менше, але вона вся сипалася і біліла личинками молі. Я заходився її чистити і за годину таки привів до ладу, але з мундиром був гиблий варіант. У такому мундирі я ніяк не міг заявитися у військкоматі. В такому мундирі я міг хіба порпатися в смітниках у пошуках порожніх пляшок. Але якщо вбрати поверх військової форми шинель, то буде все в порядку. Я так і зробив, але прихопив ще з собою течку зі штанами і сорочкою, аби перебратися після відвідин військкомату.

І от уявіть собі картину. Літо. Сонце. Дівчата в міні-спідничках, хлопці в сорочках з короткими рукавами. А тут суне якийсь вар'ят у важкій довгій до п'ят шинелі, застібнутій на всі гудзики. Добре хоч військову шапку-вушанку він не натягнув на голову, а сховав у ту ж таки течку. Цей вар'ят, спливаючи сьомим потом, сідає до трамвая «чвірки», висідає біля Оперного і далі чимчикує у напрямку Краківського базару. Але тут уже в центрі він таки натягає на себе шапку-страшилку, бо якщо він буде вбраний не по формі, без «головного убору», його вмить замече військовий патруль. Люди озираються. Вар'ят виглядає дико. За півроку в нього відросли патли, і він уже нічим не нагадує солдата славної Червоної армії. Він хутше нагадує бійця із армії Нестора Махна. Понадто, що на ногах у нього не солдатські черевики чи чоботи, а... сандалі. Черевики він встиг уже подарувати своєму татові.

На превелике мое щастя, я не зустрів дорогою нікого знайомого. Моя поява у військкоматі викликала чималий ажіотаж, секретарки не могли надивуватися:

– Ти шо, на північному полюсі служив? А під шапкою снігу нема?

Комендант ошелешено гортав мій військовий квиток і не міг зрозуміти, чому я так довго – цілих півроку – не міг до нього дійти. Я щось белькотав, вприваючи під шинелею, яка мене гріла в найлютіші морози, і не смів розстібнути жодного гудзика, аби не зганьбитися до решти своїм мундиром. Посопівши, комендант поставив у квитку печатку, видав мені пашпорт, і я, супроводжуваний кпинами секретарок, вивалив на вулицю. Пірнувши у першу-ліпшу браму, я скинув шинель і шапку та повісив на поруччя сходов – комусь знадобиться. Потім вийняв із течки сорочку й штани, перебрився, а парадову форму, поточену міллю, захвав

у течку й лишив її там-таки у брамі. За хвилю я уже чимчикував центром міста, нічим абсолютно не відрізняючись від оточуючого середовища. Ви собі не уявляєте, яка це полегкість – отак взяти й розчинитися в натовпі, ти йдеш і нікому нема до тебе діла, ти стаєш людиною-невидимкою.

Але, не маючи жодних справ у місті, я вирішив вернутися до хати. І от на зупинці «четвірки» сталася пригода, яка стала початком цілої смуги життєвих катавасій.

– Пробачте, ви не скажете, де тут можна пообідати?

Я вмить виринув із глибини своїх дум – переді мною розквітли дві фантастичні кралі, їхня врода належала до того типу, за яким завше всі озираються, милуються і палко прагнуть здобути, але одружуватися остерігаються.

Не знаю, який мене чорт підкусив бовкнути таке, чого не дозволила б собі жодна нормальна людина. Але спробуйте бути нормальним, коли біля вас такі запашні істоти – «шанель» число три було в ніс із відстані метра. Запитання звучало російською мовою, але я, вважаючи, що переді мною мої землячки, відповів українською:

– У мене, – ще й вишкірив зуби, як це люблять робити американські актори у тих фільмах, які ми купуємо.

Панночки хихикнули:

– У вас? Ви що – офіціант?

– Ні, я поет. Але живу поруч і можу вас нагодувати кишкою.

– Кишкою? – перепитали вони і презирнулися.

І тоді я зрозумів, що це не галичанки, бо справжню галичанку збуду о третій годині ночі і спитай про кишку, то вона тобі вмить протарабанить усі вісім способів її приготування.

– Еге, – кивнув я, – кишкою. Це смаколик, який вам і не снився.

– Смакалік? – знову перепитали вони, не перестаючи хихикати, так, як це, мабуть, чинили чарівні англійки, коли зустрічали чарівного аборигена.

Тоді вже я перейшов на свою ламану російську і пояснив, про що йдеться, описавши, звісно, і ті вісім способів. Ясно, що тут і камінь пустив би слину, а тому я не здивувався, коли обидві скочили зі мною у трамвай і навіть милостиво зафундували талона.

Заки ми дісталися моєї хати на Голоскові, милі дівчата повідомили, що вони з Одеси і працюють в одеському цирку, який саме прибув до нас на гастролі.

Мешкав я на ту пору сам у привітному будиночку, який належав колись моему дідові. А кишку та інші смачнючі речі передали мені зі Станіслава батьки, бо там, де вони жили – на благословенній Софіївці, – трималося не тільки гусей, качок, кролів, свиней, кіз, а навіть корів.

І от, коли ми плямкали вже над другою пательнею, панночки розкололися: ніякі вони не циркачки. Просто приїхали до Львова погуляти. Ніде не працюють, але кожна має однокімнатну квартиру в Одесі.

– Не знаю, чи коректним буде з мого боку запитання: з чого ви живете?

Панночки не могли натішитися моєю наївністю:

– Який же він милий, правда?

Щось несміливе і туманне почало засвічуватися в моїй голові, неясний здогад ставив усе на свої місця, але одразу ж знаходив опір при думці: а що сказала б моя ненька, якби дізналась, що гордість її кулінарного мистецтва – найкращу кишку всіх часів і народів – цямкають оці... оці... е-е... не знаю, як і сказати, бо те смачненьке слівце, яке має моя мама для даного хобі (нагадую: це був 1978 рік, коли професією таке заняття ще не називалося), може викликати у вас спазми горла, і якщо ви ненароком істе зараз вареник, то ліпше мені стриматись.

– Так, він дуже милий, – підтвердила друга панночка і провела теплою долонею по моїй щоці.

У читача може скластися враження, що автор був набагато молодший від своїх гостей. Насправді було навпаки. Я мав тоді двадцять шість років, а дівчата – по вісімнадцять. Однак почувалися вони впевненіше й розкутіше, аніж я, вони сипали дотепами, говорячи цілком культурно, і лише деколи вставляли якесь одеське слівце. Одну звали Маріанна, а другу Лена (насправді Олександра, що їй дуже не подобалося). Я їх відразу перехрестив Марунькою і Леською, на що вони відреагували божевільним реготом, але не заперечували.

Попоївши та запивши львівським пивом, мої кралі повмощувалися на канапі, закурили «Malbogo» і почали розповідати.

Історія одного гріха

Шлях на панель для кожної з панночок пролягав своерідно. Марунька у восьмому класі «втріскалася» у спортсмена-десятикласника і віддалася йому на природі. Але, як виявилось, для цього спортсмена вона була лише черговим рекордом, досягнувши якого він заспокоїтися не міг і рушив на подолання нових бар'єрів. Ну а Марунька, винятково з бажання забутися, закохалася вдруге. А потім утретє і вчетверте.

У дев'ятому класі вчитель фізики показав на свою долоню і проголосив, що скоріше у нього там волосся виросте, аніж Марунька перейде до десятого класу. Тоді наша Марунька, не довго думаючи, «випадково» застає фізика в його кабінеті після уроків і так жалібно-жалібно, опустивши соромливо очка, просить консультації. Учитель не був із заліза і тут-таки зловив таксі й повіз палаючу любов'ю до фізики дівчину на свою хату. Рівно о вісімнадцятій нуль-нуль урок було закінчено, бо мала повернутися з роботи вчителева дружина, а вона чомусь не любила хатніх уроків. Учитель тицьнув Маруньці два карбованці на таксі, висловивши переконання, що однієї консультації буде малувато.

Марунька щасливо переповзла в десятий клас, хоч долоня фізика так і не покрилася волоссям.

Згодом, уже маючи досвід, вона домовилася на консультації ще й з іншими вчителями. Ба, навіть із самим завучем. Можна, правда, було консультиватися і в директора, якби це не була жінка.

Гадаю, ви не здивуетесь, якщо я скажу, що Марунька вступила до Одеського університету на заочне відділення і на час нашого знайомства закінчила перший курс. Консультації їй давали охоче, а деякі викладачі, «врубавшись в струю», уже самі заганяли Маруньку в глухий кут незадовільними оцінками, провокуючи таким чином хатні уроки. Служняна студентка не відмовляла ані тридцятилітньому, ані шістдесятилітньому.

З цього приводу пригадую, що була і в Станіславському педінституті теж отака Марунька. Один професор у літах побився об заклад у компанії, що охоче проведе ніч з цією панною. Заклад був прийнятий одногосно. Якби викладач не справився, то мав подарувати дамі норкове хутро, а якщо б опинився на висоті, йому мали завезти «на хату» десять ящиків шампанського.

Отже, двоє розімлілих від спеки голубочків замкнулися в готелі, і Венера благословила їх усміхом. Як на те, дурний хлоп наковтався перед тим якогось чортovinня, бо на власні сили не розраховував, і от під час апогею пішла в нього горлом кров і залила лебедину шийку нещасної студентки. Скандал був неабиякий, але, як той казав, під ковдрою. Його хутко погасили, бо викладач читав далеко не географію.

У Маруньки подібних ексцесів не було, але розповідала, що один професор поважного віку запрошував її до себе щотижня, поїв заморськими винами і годував із ложечки різними кремами, а потім гладив кістлявою рукою по коліні й, відкинувшись на подушки, блаженно засинав. Усе це задоволення обходилося йому дуже дешево, бо Марунька, крім вина і крему, не діставала ані ламаної копійки. Зате усі сесії минали на одному диханні.

Такий спосіб проституції у советські часи був популярнішим, аніж звичайний, за гроші. Крім навчальних закладів, де практикувалися подібні «консультації», різноманітних Маруньок культивували й на підприємствах. Їх тримали завше напоготові, аби кинути в останній наступ, бо коли підводили усі інші методи, вдавалися до цього. «Секретарка» йшла на штурм чергової «нездоланної фортеці», яку не брав навіть хабар. І ось уже з тієї фортеці зоставалися самі руїни...

Вийшовши заміж, окремі з них продовжували займатися улюбленим фахом. Я знаю один трафунок, коли чоловік зловив свою жінку на гарячому точнісінько, як у банальному анекдоті, повернувшись достроково з відрядження. Ясна річ,

билися писки, юшило з носа, рвалася нічна сорочка, і летіла на підлогу масивна кришталева ваза, про яку заздалегідь було відомо, що не розіб'ється. Клієнт у шоківому стані згрібав манатки і чкуряв мало не через вентиляційний отвір. А потім... потім люба жіночка, коли їй вдалося перекричати чоловіка, почала тицяти пальчиком і в те, і в се, і в оце, і в оте, ба навіть витягла потаємну скриньку, набиту перстениками, шпурнула під ноги чоловікові його джинси, костюмчик «Містер Д» і п'ятнадцять таких же сорочок, і дублянку, і ще Бог знає що, а тоді спитала так ніжно-ніжно: «А чи задумувався ти, мій кохасику, звідкіля усе це взялося? Чи не за твою інженерську платню?... А оце?» – І тут вона давай викидати з холодильника сальцесони, ковбаси і бляшанки з чорним кав'яром та ще різні там марципани, які багатьом з нас і не снилися. А ще бар відкрила та хрясь фігурною плящиною бананового лікеру об паркет: «А це звідки? За твої мідяки?»

Чоловік, сьорбаючи з паркету дорогоцінний лікер, починає гатити себе в груди і клястися, що такого більше не повториться, а потім обоє полягали в ще теплу постіль, і він, тепер уже сьорбаючи носом, потихеньку заспокоївся і попросив пробачення.

На радість закордонних туристів, советські повії були найдешевшими в Європі. Меншою була такса тільки в повій В'єтнаму чи Філіппін, де існував до іноземців такий самий пієтет. Колись африканки та полінезійки віддавалися білим за всілякі брязкальця, люстерка, шкатулочки, намиста. В Союзі ж іноземець отримував ніч кохання за помаду, бюстгальтер, духи, панчохи чи просто за набір протизаплідних пігулок. Зате громадянин Країни Рад у себе вдома міг мати любов за шампанське або, як говорилося, «за стіл».

Проте існували повії і значно вищого гатунку, набагато дорожчі. Їх було менше, називались вони путанами і були справжніми майстринями своєї справи, до них зверталися за консультацією, щоб перейняти досвід. Московські путани цінилися найвище, оскільки мали змогу побувати за кордоном та пройти практику на площі Пігаль або в інших відповідних інституціях. Наші ж провінційні повії особливими талантами не відзначалися і лише завдяки урокам у путан та переглядові порнокасет сяк-так підняли свою кваліфікацію.

Улітку, коли повії усіх можливих гатунків котяться на південь, кожне курортне містечко відразу оживає і на очах молодіє. Це всесоюзний симпозіум жриць любові розпочав свою роботу. Йде широкий обмін інформацією, розповсюджуються порножурнали, відеокасети, порнофотографії і таке інше.

Історія другого гріха

Розповівши про Маруньку, ми нарешті дійшли до того місця, де читач повинен дізнатися, як і чому вона з Леською опинилася у Львові.

Отже, Лесьчина кар'єра мала сімейні традиції – повією «працювала» її мама, а коли Леська досягла п'ятнадцяти років, матінка змусила її лягти з клієнтом за дві пляшки шампанського. Однак донька хутко зметикувала, що заробляти можна далеко більше, і втекла з дому. В якомусь барі познайомилася з бурмилом років тридцяти п'яти, який запропонував пожити в нього. Називався Фіма Пріцкер на прізвисько Шкаф, по-нашому Шафа. Був грубий і широкий. У Шафи «на хаті» виявилися всі умови для прискороного статевого дозрівання – велика колекція порножурналів, які постійно були в русі, бо Шафа ними гендлював. Пройшовши курс навчання, Леська зрозуміла, що не любов керувала самаритянським вчинком Шафи, а звичайні гроші. Шафа виявився ще й сутенером.

Вони й далі мешкали разом, і Шафа навіть виявляв ознаки ніжності, але тепер уже Леська заробляла гроші і була годувальницею «сім'ї». Шафа сам вибирав клієнта, домовлявся з ним, здавав йому на руки Леську мало не під розписку і приймав назад. Відводив на роботу і приводив з роботи. Гроші ділили порівну. Чим не ідилія?

І була б ця ідилія безконечна, якби Шафу одного разу не «поставили на перо» – себто пригрозили ножем. Річ у тім, що Шафа мав один недолік: грав у преферанс на гроші. Раз виграє, раз програє – різне бувало. Це коли грав зі своїми. Але якось програв невідомим особам чотири тисячі. Думав – по ставить ресторан та й обійдеться. Аж ні. Ті особи увімкнули «лічильник», щодня росли проценти, а хитрі хлопці спокійно чекали, поки Шафа метався, як загнаний лев. Леська навіть спробувала спокусити тих осіб, але з цього нічого не вийшло. «Чотири тисячі або перо в печінку», – відказали вони.

Одного вечора Шафа повернувся побитий. Леська змивала кров, мастила йодом і кремами, а Шафа гірко плакав:

– І де мені взяти такі гроші? Що вони думають? Вони думають, що Шафа мільйонер? А Шафа бідний єврей. У Шафи часом нема навіть трьох копійок на трамвай.

Його велике волохате тіло здригалося від плачу. Леська плакала теж. Шафа був добрий і ставився до неї, як брат.

А наступного разу Шафа кудись щез і не повернувся додому. Такого з ним не бувало, Леська обдзвонила всіх знайомих, потім почала видзвонювати по лікарнях, але все даремно. І тільки вранці голосний стукіт у двері сповістив, що сталося щось злого. Стукала сусідка. Вона щойно опустила у підвал, а там... там...

Леська щодуху помчала вниз. У підвалі, загородивши вузький прохід, лежав мертвий Шафа. Потовчений і в крові. У скривавленім роті було повно скла.

Вернулася назад зателефонувати його родичам, поки сусіди викликають міліцію, і що ж вона побачила? Та сама сусідка, яка знайшла тіло, хазяйнувала тепер у квартирі. На підлозі валявся одяг, висунуті шухляди, постіль... Леська кинулась на сусідку і шарпнула її за волосся. Та зашипіла:

– Дурна! Зараз приїде міліція! Все пропаде! А тут гроші! Великі гроші!

– Які гроші? Шафа не мав на трамвай! Його вбили за гроші!

– Дурна! Шафа – буржуй!

Леська остовпіла. Сусідка, користуючись цим, поновила розкопки і таки знайшла, що шукала. В корзині з брудним шматтям було подвійне дно. А там – пакунок. Рахувати не було коли. Сусідка на око розділила гроші на дві половини, тицьнула одну дівчині, а з другою щезла. За хвилину вона повернулася і допомгла прибирати.

– Це ще не все. Має бути й золото.

– Але як же так? Як же так? – хлипала Леська. – Винен був чотири тисячі... Міг же віддати...

– Ти Шафи не знаєш. Він так любив гроші! Жив для них. Не раз прийде до мене: «Тьотю Сімо, у вас не буде двох копійок? Мені треба з міста потелефонувати...» Ніколи не повертав... Душевний був чоловік... Тільки де ж він золото приховав? Усе ж пропаде...

– Боже, що ж мені робити?

– Я б на твоєму місці, голубко, тікала світ за очі. Замотає тебе міліція, закрутить... Біда буде.

Леська, недовго думаючи, спакувала валізочку і, благословляючи розважливість та непоквапливість нашої міліції, випурхнула з будинку.

За кілька днів разом зі своєю подругою Маріанною покинула й Одесу. Мала з собою шість тисяч – спадок по Шафі.

Я – сутенер

Досхочу потеліпавши язиками, дівчата повідомили, що їм пора б уже вийти кудись на люди, скажімо, до ресторану.

– Який тут у вас у Львові ресторанчик з інтуристами?

Я подумав, що в «Інтурист» (теперішній «Жорж») ми можемо й не потрапити і запропонував «Львів». Дівчата запросили мене з собою, аби я міг наочно побачити, як виглядає їхня «праця». Я охоче погодився на пропозицію. На ту пору я жадібно вивчав життя. Дівчата пильним оком оглянули мій невибагливий гардероб і зупинили свій вибір на джинсах і светрові. З мештами в мене було невесело. Фірмою не пахло. Витвір рідного «Прогресу» міг відлякати клієнта.

Дівчата вирішили розіграти невеличкий спектакль. Разом ми мали вдавати студентів-греків, які навчаються у Львові. Така затія мені припала до смаку. Дарма, що грецькою знав я лише загальновідомі терміни на зразок «альфа» та «омега». Зате обидві «гречанки» мали напхвваті кільканадцять необхідних для їхньої професії фраз, яких вони набралися в одеському порту. По дорозі вони

навчили мене кільком з них та ще десяткові слів, які мали для нас кодове значення (так – ясу, ні – охі, шляк би тя впік – гамота панагія).

Отже, мені, як грекові, фірмові мешти були просто життєво необхідні.

– Нічого, йдемо, – сказала твердо Марунька, яка виявляла до мене якесь особливе, ледь не материнське почуття.

І ми пішли. Майже навпроти готелю «Львів» був скверик і автостоянка, де паркувалися польські авта. Тут завше крутилися фарцівники, скуповуючи в поляків різне манаття. Однак це був не надто спокійний бізнес, бо час від часу робила набіги міліція, і коли їй вдавалося когось прилапати за купівлею джинсів чи сорочок, то відразу загірбала у відділок. Тому всі торги відбувалися блискавично, чим, звичайно, користалися поляки і деколи підсовували шмельц.

– Ви обое посидьте у скверику, а я зараз повернуся, – сказала Марунька і попростувала до польських авт.

Ми сіли з Леською на лаві і пригорнулися, наче парочка закоханих. Але я не спускав очей з Маруньки, яка почала переговори з водіями, жваво жестикулюючи і тицяючи пальцем кудись в неозору далечінь. Нарешті якийсь поляк виліз із авта, вдавано байдуже роззирнувся і попрямував у браму, а моя люба подруга за ним.

– От дае! – засміялася Леська.

– Як? Вона що... там... у брамі? – пробелькотів я з неприхованим жалем, у якому вчувалися ледь не ревності.

– Обставини вимагають, – сказала Леська і простягнула мені сірники, аби я запалив їй цигарку, а коли я хотів повернути пуделко, додала: – Тримай у себе. Вчися обслуговувати дам. Ти тепер грек, а не рагуль.

Я недбало розвалився на лаві і подумав: «Я грек, а не рагуль. А до цього часу я був рагулем і нічого не знав про справжнє життя. А воно ось – поруч. І я грек. І біля мене моя гречка». Я поклав руку Лесьці на плече і засвистав «Гуцулку Ксеню». Попри нас пройшов міліціонер, і всі, хто ще кілька секунд тому прилип

до польських авт, враз повідлипали і стали заклопотано дивитися хто куди з такими мінами, начеб у кожного з них з-під самого носа втік трамвай.

Я й незчувся, як раптом перед очима вигулькнула Марунька і кинула на коліна пакунок.

– Ну, скидай свої шузи.

У пакунку лежали чудові кавові фірмові мешти. Тільки ледь зачовгані.

– «Саламандра». Чого придивляєшся? Це навіть добре, що поношені. Природніше виглядатиме.

Тут вона нагнулася, підхопила мої «прогресівські» анти-мешти й граційно опустила у сміттярку.

– І це ж треба, ще тільки вчора я купив до них нові шнурівки, – зітхнув я, взуваючи «Саламандру».

Мешти були як влиті. Ось так, мої любі, і стають альфонсами.

– Звідки ти знаєш мій розмір?

– Око треба мати. Ходімо. Мусимо ще зайняти вигідний столик.

– Дайош Львів! – бадьоро гукнула Леська, а мені захотілося відповісти розпачливим «no pasaran!», однак я стримався, бо при їхній похапливості до чужомовних фраз може бути, що й ця ім знайома.

Біля входу в ресторан юрмилися джинсові «мальчики» і полум'яні «девички». Двері ресторану відчинялися щойно о сьомій, але вже з шостої публіка займала чергу під дверима, інакше потрапити всередину було неможливо. Годинник показував чверть на сьому. Я думав, що ми зачекаємо разом зі всіма, але Марунька пропхалася до дверей і почала лопотіти щось по-грецькому, де-не-де вставляючи російські слова. Швейцар перехилив набік розумну голову й уважно слухав. Іноземцями його важко здивувати. Раптом Марунька вдарила об скло пальцями, і враз швейцар прокинувся, на обличчі його з'явилося зацікавлення.

Три пальці Маруньки вдаряли по склу з якоюсь ледь вловимою періодичністю. Ніхто на це не звернув уваги і, може, лише тому, що я не зводив очей, оці удари пальцями видалися якимось таємничим знаком. Зрештою, і поведінка швейцара говорила про це: він зрозумів гасло, відчинив двері і впустив нас досередини. Марунька тицьнула йому щось у руку, а він кивнув головою в бік вільного столика під вікном.

Ресторан не був цілковито порожній, як це видавалося з вулиці. За одним столиком сиділа товста розпацькана профура туманного віку. За іншим – дві зовсім молоденькі дівчини.

– Соски, – цвиркнула Леська, визначаючи специфіку їхньої професії. А коли ми сіли, описала, які саме деталі одягу і косметики говорять про це. – Бачиш, які в них нарум'янені щічки? Тільки соски так малюються. Ще вони люблять зав'язувати собі кольорові бантики, вбирати білі підколінки і короткі спіднички школярського покрою. Вони, як і всі інші повії, завше тусуються парами.

– Які ж будуть наші імена? – слушно нагадала Марунька.

– Ну, ти можеш залишатися Маріанною, – відповіла Леська. – Я буду Єлена, а він – Коста.

– Мені більше подобається Нікос, – сказала Марунька.

– Казандзакіс, – уточнив я.

– Що?

– Був такий грецький письменник. Нікос Казандзакіс.

– Письменників нам не треба, – категорично похитала головою Леська. – Будеш Коста... Ах, міо, міо Коста!.. – Вона замріяно відкинула голову, а за мить видушила крізь зуби: – Жлоб... Подарував мені французький коньяк і сам його видудлив за ніч.

– А ти де була?

– У трансі.

Тут швейцар милостиво розчахнув двері, і ресторан наповнився галасом. Юрба вмить обсіла столи. Але далеко не всі. Кілька столів залишилося вільними, проте швейцар знову зачинив двері і повісив табличку: «Вибачте. Місце немає». Тепер настав його зоряний час. Надалі запускатиме лише окремими групами, докладно з'ясувавши, скільки має бути осіб, а адміністратор навіть поцікавиться, що саме вони збираються замовити на вечерю, бо ану ж це ті, хто за пляшкою пива зібрався бавитися до півночі.

Того вечора за п'ятьма столами «працювало» дванадцять повій. «Мої» сиділи за шостим столом, але повіями не були. Бо були греками. Скільки ще в залі було таких «греків», важко сказати.

Швейцар, маючи з повіями угоду, особисто скеровував потенційних клієнтів за столи з повіями. Одних – на їх власне замовлення, а інших – на замовлення самих повій. Цим він скидається на вуличного регулювальника. Після такого жесту, який вказує напрям руху для грошовитого клієнта, повії зводять голови і насторожено проводжають поглядами кожного з них. Ось два грузини вже щось нашіптують швейцарові, і той, кивнувши, показує рукою на наш столик.

– Увага, – шепоче Єлена і пригублює шампанське.

У нас на столі крім пляшки шампанського і тарілки з цукерками більше нічого нема. Я цмулю шампан і намагаюся не дивитися на грузинів. У цю мить почувуюся такою ж повією, як і мої нові подруги. Дурна фраза з дурного анекдоту починає мигтати в мозку: «Ох, не могу – січас отдамся». Відчуваю, як тихо-тихенько опускаюся на дно і стаю там своїм чуваком, а дно – моєю стихією. Я – грек, альфонс і блудник.

Грузин: Извинит. Ки вам можно?

Єлена: Міса арахі.

Маріанна: Есі ясу... ясу...

Коста: Да, да... пожалуйста... ясу...

Грузини сідають якимось дуже обережно, наче їх попередили, що крісла зроблено з чеського скла. Обом під сорок. Здорові хлопці. Такий як тріпне, думаю собі, не знати де опинишся.

Якусь мить панує мовчанка. Ми троє вдаємо повну байдужість. Дівчата курять, я попиваю вино. Грузини повільно дозрівають. Нарешті один засвічує золото зубів:

- Ви іностралець, да? Ілі местний?

- Наверно местний, - додає другий.

- Ми - греки, - пояснює каліченою російською мовою. - Ми вчимося у Львові.

- О, греки! - захоплено вигукують грузини. - А ми - Колхіда, да? Помниш? Язон, Медея, Аргос? Залатою руною?! А? Помниш? Адисей, да?

- Ясу! - скрикую я, наче зустрів по довгих мандрах рідного брата, і ми кидаємося одне одному в обійми. - Ясу! Колхіда!

- Вашь - Язон, нашь - залатою руною, да?

- Ясу! - знову тішуся я і тисну обом руки.

- Куде девал залатою руною, а? Ето типер валюта, да? А ти забрав, ничего не дал!

Після цього відбулося знайомство. Грузинів звали Теймураз і Отар. Вони дуже швидко вияснили для себе суттєвий факт, що я - брат Маріанни, а Єлена не моя дівчина. Тобто обидві гречанки були вільні. Це дуже втішило грузинів, і вони, закликавши офіціанта, відкрили стіл наїдками та напоями.

Далі вже все йшло як по маслу. Грав оркестр, грузини танцювали з чарівними гречанками, делікатно розставляючи сіті і заманюючи в них «невинних пташат», хоч насправді самі вже були в сітях від тієї самої хвилини, як переступили поріг цього ресторану. Гречанки належали до майстринь своєї справи і «знімалися» дуже повільно, відступаючи з кожним танцем лише незначну частину території.

А тим часом я сидів за столом, забутий і покинутий, обстежуючи все довкола пильним оком сутенера. Бо якщо глянути на ресторанный залу оком пересічного відвідувача, то можна побачити лише людей, зайнятих розмовами, їжею, напоями і танцями. Громадяни після трудового дня вирішили трохи відпочити. Нічого цікавого. Але це тільки так на перший погляд. Спробуйте придивитися уважніше, зупиняючи погляд на кожному зі столиків трохи довше... Ні-ні, не так – ще уважніше... Бачите? Перед вами не просто зала. Перед вами тяжко працює могутній цех! І хоч не чути ані ударів молота, ані скреготу металу, праця кипить і приносить прибуток.

Ось за сусіднім столом сидять четверо фарців і грають у «чмен». У пальцях вони тримають віялом червоні десятки, які мандрують із рук у руки. Гра проста – треба відгадати суму серійних цифр на банкноті. Вони не поспішають, розмірковують, аналізують. Це нагадує гру в карти, але грати в карти у ресторані не можна, то грають у «чмен».

За іншим столом – поляки, як завше галасливі, з морем алкоголю на столі. Таке враження, що поляки тільки у Львові відриваються «на цалого», тут вони переганяють через себе декалітри горілки. Вигідно продавши товар, квасять тепер так, що аж гай гуде. Над ними, спершись на стіл, нахилився «зйомник» – фарц, який знімає клієнтів. Видно, не весь ще товар продали «франики», як прозвали їх львівські фарци. Ось полька висовує з-під столу спортову торбу, розкриває, «зйомник» озирається на боки, чи не з'явилася в ресторані міліція, щойно після цього зазирає до торби, мацає рукою, киває і випрямляється. Полька бере з собою другого поляка і, підхопивши торбу, чимчикують за «зйомником».

Між столиками з діловим виглядом снує якийсь курдупель. Росту малого, але напампований понад міру – непропорційно широкі плечі і груди колесом. Він не танцює, але це не означає, що ритми музики ковзають повз його вуха, він реагує на них кожним своїм рухом. Він усіх знає, зі всіма вітається, навіть із заїжджими поляками.

– Честь, Франю!

– Serwus, Zbychu! Sie masz? Dzisiaj twoj dzien, nie?[1 - Здоров був, Збиху! Як ти? Сьогодні твій день, правда?]

- Gdzie tam moj! Sluchaj, te wasze menty! Juz tutaj mam ich![2 - Та де там мій! Ті ваші менти! Ось тут вже мені!] - Збишко чиркає долонею попід горлом. - Dzisiaj jedno auto zawrocili do Polski! Nawet towar nie zdolalem przepakowac. Mamu srany dzien. Ale siadaj do nas.[3 - Сьогодні одне авто повернули до Польщі! Я навіть товар не встиг перепакувати. Пересрали нам день. Але сідай до нас.]

- Nie, dzieki, jestem w pracy.[4 - Ні, дякую, я працюю.]

- Ano, tak![5 - А дійсно!] - регоче Збишко. - Musisz pracowac, ja twoja prace znam. Jak skonczysz - przyjdz do nas. Mamu takze slicznych panienek. Popatrz na Dorote.[6 - Повинен працювати, я твою працю знаю. Як скінчиш - приходь до нас. У нас також гарні дівчатка. Подивись на Дороту.] Дорота, Дорота, візьми до рота! - заспівав поляк українською.

- Stul pysk, draniu![7 - Стуль писк, сволота!] - дзявкнула п'яна Дорота.

- A widzisz, jaka piekna?[8 - Бачиш, яка гарна!]

Франьо-курдупель дефілює далі, звинно, обминаючи крісла, випростані ноги, танцюючі пари. Він то зникає мені з очей, то несподівано з'являється, підходить до одного стола, до іншого, нахиляється, перешіптується, роззирається. Ось перебалакує з кількома повіями, уважно перебігає поглядом по залі і зупиняє свій погляд на нас. Погляд цей не віщує нічого радісного, погляд вивчає кожного з нас. Коли він зупиняється на мені, я недбало позіхаю і тягнуся за шампаном. Я розслаблений і спокійний, як ніколи. Від випитого душа рветься на простори, хочеться притулитися до чогось теплого і пружного.

За кілька хвилин бачу курдупеля уже біля сосок. Схоже на те, що вони чимось незадоволені, їхні сусіди по столу, двоє лисіючих з животиками дядечків, вийшли покурити. Коли вони з'являються знову, курдупель перехоплює їх на півдорозі, і починається торгівля. Соски стежать за нею з неприхованим інтересом. Я теж. Дядечки виразно збивають ціну. Курдупель стоїть на своєму. Жести його недвозначні: або-або. Нарешті, коли вже дійшли згоди, курдупель дає знак пальцями, і втішені соски випливають з-за столу, аби в супроводі дядечків покинути залу. Так працюють справжні сутенери.

Повернувшись назад, соски застають уже за своїм столом двох представників Середньої Азії в тубетейках.

А курдупель усе снує і снує свою павутину... Мене, однак, непокоїть, що він занадто часто зиркає у наш бік. Щоправда, я не танцюю, і мое роздивляння по залі справді може викликати підозру. Обстеживши танцюючі пари, виловлюю оком чудесну блондинку в таких тугих джинсах, що усі звабні випуклості – як на долоні. Вона витанцьовує з якимсь добряче захмелілим піциком, явно не кавалером. «Ах, Адеса, жемчужина у моря! Ти, Адеса, знала многа горя». Коли музика закінчується, я все ще продовжую стежити за блондинкою. Піцик підводить її до бенкетного столу, де розмістилося зо двадцять осіб, і сідає навпроти. На столі букети квітів, які свідчать про те, що наряд гуляє чиїсь уродини.

При перших звуках музики я пересікаю відстань, яка нас розділяє, і запрошую блондинку до танцю. По дорозі минаємо курдупля.

– Сервус, Надю! – кидає він, встромивши свої очі просто в мене.

– Привіт, Франю! Ти чому мене не поздоровляєш?

– А ніби з чим?

– З уродинами!

– Невже? Ну всьо – фалюю за шампаном.

– Одним шампаном не обійдеться!

Але тут нас підхоплює вихор танцю і Франьо зникає.

– Я бачу, цей Франьо знає весь ресторан.

– Аякже! Така в нього робота.

– Яка саме?

Надя сміється і уникає відповіді. Вона захмеліла, і очі її світяться безмежною радістю.

- І скільки вам нині гепнуло?

- Вісімнадцять.

- Поздоровляю. А можна я вас теж привітаю шампаном? Обіцяю, що однією пляшкою не обійдеться.

Далі я з'ясовую, що Надя працює секретаркою в науково-дослідному інституті на Лермонтова. Я встигаю ще витягти з неї номер телефону, і танець закінчується.

- Не забудьте про шампанське, - сміється Надя, коли я, відпровадивши, підсовую їй крісло.

Запросити її на наступний танець не вийшло, оскільки музиканти зробили перерву, і за нашим столом знову стало гамірно. Ось Теймураз починає допитувати Маріанну, в панчохах вона чи в колготках, а коли дізнається, що в панчохах, то з'ясовує, де саме вони закінчуються. Руки Отара вже вирушили у кругосвітню подорож по Єлені. Усе нормально. Я радий за них.

Виходжу до вбиральні і зосереджено розчісую буйну тоді ще чуприну, мружачи очі від клубів диму. Раптом помічаю за своєю спиною курдупля, рука з гребінцем закликає. Він усміхається, але обличчя в нього суворе, навіть жорстоке. Перебитий ніс, шрам на щоці. У мене теж перебитий ніс і шрам на скроні. Але чомусь не такий грізний вигляд. Та й біцепсами не можу похвалитися. Він киває набік, і я слухняно відходжу подалі від курців.

- Під греків працюєте?

Запитання ловить мене зненацька, і я про всяк випадок трясую головою, водночас гарячково обдумуючи якусь відповідь. Але якою може бути відповідь? Краще за все - вдавати захмелілого. Як він мене розкусив?

- Давай без фокусів, - проказує Франьо. - Я за тобою давно спостерігаю. Вийдем поговоримо.

У фойе він вибирає безлюдний кут.

- Що це за тьолки з тобою? Я їх раніше не бачив.

- З Одеси.

- За чужу територію треба платити. Хіба ти цього не знаєш?

- Знаю.

- А вони про це знають?

- Вони ні. Вони просто відпочивають. Я теж.

- Шлангом прикидаєшся? Ти чув про Франя Короля?

- Ні.

- Це я.

- Дуже приємно, Юрко.

- Перестань хохмити. Я пізнав тебе. Я з твоїми домовився, що Збоїсько і Голоско ваші. По «Ватру» включно. Мало?

Він прийняв мене за когось іншого, але за кого? Що йому відповісти? Тут ми не зовсім і самі. Якихось двоє збуїв крутяться неподалік і позирають з-під лоба... Догрався. Будуть бити. Чи не будуть? Ні, таки, мабуть, будуть. Такі люблять бити.

- Ну, ваші теж не раз порушували територію, а я удавав, що не помітив.

- Ти про Шиньйона? Це ж дурак! І коли то було? Але після того, як ти розправився з тими чудиками з Підзамча, я тебе почав поважати. Та й для Шиньйона ти авторитет.

І тут я згадав! Боже мій! Я згадав, за кого він мене має!

Це було взимку в кафе «Ватра», неподалік готелю «Львів». Кафе «Ватра» у пізній час перетворювалося на гадючник, у якому доправлялися всі, хто ще не прийняв всієї своєї дози. Ми з Віктором забрели туди з дуже простою метою – зняти пару колежанок на суботній пікнік у лісі. Як на те, у «Ватрі» вже засідала сама п'янота, кілька прокурених штахет погоди не робило, і нам не залишалося нічого ліпшого, як і собі доправитися перед сном. Раптом до нас підійшли цигани зі Збоїськ і запитали:

– Ви цигани?

Віктор справді дуже скидався на цигана. Хоча в дійсності таких здорованів серед циган мені не доводилося бачити. Крім того, він комік. Він міг веселити будь-яку публіку і сипати сто слів на хвилину. З ним було дуже вигідно тинятися по кнайпах. Я ніколи не вмів миттєво підшукати першої фрази для знайомства з панною. Зазвичай я видушував її з себе уже тоді, коли танець закінчувався, або панна виходила з трамвая. Віктор брав тоді перші репліки просто зі стелі. Починаючи від банального «Дівчата, ви сестри?» до галантного «Боже, які у вас чарівні очка!» або «Дівчата, це не ви загубили десятку? Ні? Чудово, проп'ємо разом». Коли панни ковтали цього нехитрого гачка, на сцені з'являвся і я. Головне, не давати паннам оговтатися і засипати їх лавиною слів. Я брав інтелектом, Віктор – словесною половою. Разом ми творили чудову пару, розігруючи, мов за нотами, увесь спектакль. Але й ми інколи зазнавали провалу. Якщо за столиком сиділи дві самотні панни, то це не означало, що вони вільні. Вони могли виглядати своїх кавалерів. Почувши: «Ми чекаємо наших хлопців», – я миттєво скисав і втрачав інтерес до розмови, мое метання бісеру припинялося, і я перемикав увагу на келих, але Віктора це не стримувало.

– А, я знаю на кого ви чекаєте! На тих двох даунів з Кульпаркова? Такі гарні дівчата, ай-я-яй! А ви хіба не знаєте, що вони там лікувалися? Я вам кажу! Я там доктором працюю.

Якщо в цю хвилю з'являлися їхні хлопці, а зазвичай то були тихі інтелігентні студенти, Віктор, який уже встиг довідатися їхні імена, вигукував:

– Чуваки! Вас вже випустили? Як там доктор Буньо? Мені п'ята палата привіт не передавала? Бодюля! В тебе чого такий кислий вигляд? Знову клізму робили?

Цього фатального разу, коли до нас підійшли цигани, він миттєво оцінив ситуацію і випалив:

– Ага, ми цигани! – і радісно закивав головою.

Я засміявся, не знаючи, до чого воно йде.

– Тоді ходім пити шампанське.

Радості Віктора не було меж: о, клас – на шару!

Ми підсіли до громади циганських хлопців і почали заливати себе шампанським. Морем шампанського! У житті стільки його не мав. Оркестра грала раз за разом циганські пісні і танці. Братва гуляла. І не біда, що дуже хутко розкрилося наше далеко не циганське походження. Бо ж поїли нас зовсім не задурно. Надворі всю цю компанію підстерігала ще більша компанія. І в повітрі пахло мордобоем. Я бачив, як під столом клацали ножі, ховалися у рукави сталеві пружини. Хтось припасував на шпіц черевика уламок леза. Ого! Справа серйозна! Я зів'яв, як непідлтий гладіолус. Зате Віктору море по коліна. Бійка, то й бійка. Йому що – хлоп здоровий, як мур. До його писка не так-то й легко досягнути кулаком. А я взагалі миролюбна істота. Не хотілося мені битися. Навіть за шампанське. Навіть за море шампанського.

Але вирішальний акорд невмолимо наближався, і скільки я не проказував, як Фауст: «Мить зупинися – ти прекрасна!» – мить не зупинялася, а повзла і повзла разом із секундною стрілкою. І ось нарешті нас випровадили з кафе, ми вийшли на вулицю, двері за нами зачинилися, відступати було нікуди. Нас відразу оточила згряя шпанюків. Не знаю, яка сила в ту мить керувала мною, але це був єдино правильний у тій ситуації вчинок. Я швидко розшукав очима їхнього проводиря і, кинувши Віктору: «Прикрий, коли що», – одним стрибком подолав відстань, яка нас розділяла. Ножа мені підсунув хтось із циганів ще за столом. Я напав з-за спини, це дозволило мені несподівано загребти правою рукою хлопця за шию і стиснути з такою злістю, що він аж почав хрипіти. Зате не пручався, бо лезо ножа світилося зловісно перед очима. Все це відбулося за лічені секунди. Треба віддати належне циганам, адже ми наперед не домовлялися про сценарій бою, а вони зорієнтувалися на диво блискавично і кинулися молотити розгублених підлітків. То тут, то там злітала вгору і важко опускалася на голови залізна правиця Віктора. Він валив нею, як довбнею, здавалося, після такого

удару голова може розколотися, як гарбуз. Тріщали сорочки, піджаки і зуби. Цвиркала кров, і лунали зойки та бойові вигуки. Я озирнувся – спиною до моєї спини стояв циган із пружиною у руці. Це такий сталевий прут, який мов антена втягувався сам у себе, і коли ним цьвохкалося в повітрі, то пружина вистрілювала і пронизливо свистала. Перед циганом танцювало кілька хлопчаків, що мали намір рятувати свого отамана. Але пружина – штука небезпечна, можна зостатися без ока або без носа, вона завиграшки розтинала шкіру. Циган, вочевидь, збагнув усю важливість мого вчинку, захищаючи мене зі спини, і я йому був глибоко вдячний.

– Як тебе звати? – спитав я.

– Ося. А тебе?

– Юрко.

– Ти ще тримаєшся?

– Я – так. А ти?

– Поки що.

Стрес мене хутко витверезив, і я почав помітно підупадати духом. Чи довго так витримаю? Може, пора вже все кинути к бісу й дати дьору? На тверезу голову ніколи б чогось такого не вчудив... О боже, доки це триватиме?... У мене вже терпла рука. Якби той дурень добре шарпнувся, то вмить опинився б на волі. Але він, на біду свою, не знав, що я не циган, а звичайний писака і мій бойовий дух уже встиг випаруватися. Але тоді це було моїм щастям. Він слухняно стояв у моїх обіймах і тільки сопів.

Цигани билися, як леви, але підлітків було більше, вони кидалися по кілька на одного, валили з ніг і безжально копали буцями. Ось уже й Віктор гепнув на асфальт, і його поволокли за ноги, він безпорадно борсався, намагаючись встати, але намарно. Алкоголь робив свою темну справу. Врятувало ситуацію сюрчання міліції. О, це звучало наче спів райської птиці, наче шепіт коханої о третій годині ночі...

Тепер тікати було не соромно. Від міліції тікають навіть гангстери та мафіозі. А мені і сам Бог велів. Я рвучко відштовхнув хлопця, чиясь рука з ножем ще встигла чиркнути мені по сорочці, але така дурниця мене не зупинила, я помчав як вихор, а поруч гнав, заплітаючи ногами, йойкаючи і лаючись, Віктор. Попереду і позаду нас бігли цигани, підбадьорюючи одне одного вигуками.

Потім, коли ми відсапалися десь аж на Городничій, цигани кинулися нас обнімати, тиснути руки і тягти до себе в гості. І Віктор уже готовий був продовжити забаву, але з мене було досить. Я забрав його до себе додому, ми попадали на канапи і заснули. Щойно вранці я відчув біль у лівому боці – ніж таки протяв мені шкіру, і на рані запеклася кров. Та це була дурничка, Віктор зі своїми покопаними ребрами кречав і стогнав ще з тиждень.

– Ти був там? – питаю курдупля, усім виглядом даючи зрозуміти, як це мені приємно.

– Так. Я сидів у машині і все бачив. Ти молодець... Муровий з тебе хлоп... Але закон є закон. За так – печений слимак. А тут платити треба... І доки ти збираєшся зі своїми сюсями у нас гастролювати?

– Недовго. Може, кілька днів. Ми ж відпочиваємо.

– О'кей! За два тижні в мене важлива акція. Позичиш своїх людей. Авта я дам.

Отже він мене має за людину, яка перебуває в постійних контактах з циганами.

– Де акція? – спитав я діловито.

– У Малехові. Є там одна справа...

– А точніше?

– Ну тобі вже відразу весь план опиши, карту розстели! Розкажи, покажи, дай помацати. Не переживай, діло не важке.

– Вісім чоловік буде досить?

- Може бути... - І несподівано: - Соску хочеш?

- Ні, дякую.

- Шара! Тільки для тебе.

- Іншим разом.

- Ну, ти не встидайся. Підходь, коли що. Ми тепер кумплі, не?

- Я бачу, ти знаєш Надю?

- Я всіх знаю. Але Надя - динамо. Лишися того ровера. Пацанка ще. А пацанки, чувак, це велике западло. Маєш на чому записати? Не? То запам'ятай - велике западло! А динамістки - це западло в квадраті.

Хто такі динамістки, знав кожен кавалер, бо не раз і не два мусив ставати жертвою їхніх хитрощів. Динамістки були особливим типом панянок, які проводили час у кнайпах. Вони могли з успіхом фліртувати, затискатися в танцях до м'якого зачухання очей, дозволяли себе цьомкати в щічку і хляли у неймовірних дозах шампанське та кольорові коктейлі, але по забаві обов'язково «робили капці» - по-англійськи прощались і фертик. А якщо їм не вдавалося «робити капці» у кнайпі, то доводилося, бідачкам, таки вести клієнтів на «крапку», яка виявлялася звичайною львівською прохідною брамою. Такі номери проходили зазвичай з туристами. Інколи динамістку можна було здібати і з ліхтариком під оком, але ніщо не могло спинити не стримного потягу гуляти на всю губу і котитися від кнайпи до кнайпи в пошуках нових пригод. Крутити динамо - було стилем життя. Найцікавіші прокрутки ставали легендою і передавалися з уст в уста.

- А давай привітаємо Надю, - запропонував я.

- Ти серйозно? - відчутно отетерів Франьо. - Гм... Ну, давай.

Ми взяли в барі по дві пляшки шампанського і повалили до столу уродинниці. Компанія нас зустріла радісним галасом, але всі вже були добряче п'яні. Надя, уся в квітучих рум'янцях, заходилася підсовувати нам тарілки. Я і в її очима, вона

мені виглядала на таку, що з нею можна забутись на тривалий час. За тих півроку, відколи я повернувся з війська, я задовольняв свої статеві потреби без жодної системи. Дівчина, яка мене чекала з армії, зробила аборт за мої гроші, хоч я й не мав певності в своєму гріху. Називається – підзалетів. Це мене гнітило. Понадто я не був певен і в тому, чи вона справді робила аборт. Бо ті золоті кульчики, які з'явилися в неї після аборту, спонукали мене до глибоких роздумів. А так хотілося чистого і п'яного кохання! Надя пашіла здоров'ям і непідробною сексуальністю. Динамо? Ну й нехай. На всяке динамо є свій кардан. Це все одно, що мати справу з необ'їждженою кобилицею. Головне – витримка. Зате потім – небо в алмазах!

Франьо випив келих і зник. Мені в чужій компанії теж не сиділося, я запросив Надю на танець з притисканням і з втіхою відчув, як її ніжне домашнє тіло горнеться до мене. Можливо, від випитого, а можливо, від почуттів. Дасться чути.

Коли я попрощався з нею і рушив до свого столу, то побачив п'яного поляка, який дрімав на могутніх грудях профури, в той час, як її права ручка делікатно досліджувала глибини його кишень. Я бадьоро їй підморгнув, а вона соромливо опустила свої невинні свинячі очка.

За моїм столом любов біла фонтаном. Помітивши мене, Маріанна нервово обсмикнула сукню. Ну так і має бути – адже я її брат! Я набрав суворого вигляду, і руки грузинів, мов сполохані зайці, вигулькнули з-під грецьких спідниць.

– Маріанна! – сказав якомога грізніше. – Амохі канталабія! Ісме сом хірі! – і рушив до дверей, а Маріанна з палаючим личком подріботіла за мною.

– Вах! Какой грозний брат! – похитав головою Теймураз. – Савсем грузин. Наша кров.

У фойе Маріанна дала мені останні цінні вказівки.

– Вони хочуть нас кудись повезти. Я їм скажу, що ти міг би домовитися про ночівлю і тут, в готелі. Коли спитають тебе про ціну, скажеш, що за двох мусять заплатити півтори сотні. Візьмеш ці гроші і заплатиш за дві кімнати. Але не більше п'ятнадцяти за кімнату, чуеш?

– Кому я повинен заплатити?

– Підійдеш до порт'є і скажеш, що ти від Маріанни з Одеси. Я з ним розмовляла нині вранці.

– А потім?

– Потім іди додому. А завтра о сьомій вечора ми чекаємо тебе в ресторані.

Маріанна відійшла, а я затримався, щоб дати їй можливість розповісти про лихого брата і про те, що його вмилювати можуть лише гроші. Зненацька хтось мене штовхнув, і я опинився припертий до стіни. Атакувала знайома вже нам профура. Вона роззявила рота з вибитим переднім зубом і прошипіла:

– Не продавай! Чуеш? Не продавай! Бо він мене закатрупить.

З її писка, мов із кратера вулкану, виривалося гаряче повітря – прокурене, проспиртоване ще й добряче вистояне – аж мені дух забивало. Я намагався повернути носа кудись убік, щоб чого доброго не звалитися з ніг завчасу.

– На, візьми. Добре? Не продаш?

В її очах заблищали сльози. А в моїй долоні захрумтіла банкнота.

– Не продам.

– Я теж нікому не скажу, що ви не греки... Ходімо, я поставлю тобі шампанського. Хочеш? Або коньяку?

Я не хотів ні того, ні другого, але вона мало не силоміць затигнула мене до свого столу, налила вина і з виразною втіхою спостерігала за тим, як я його випив. Потім погладила мене по руці і стала по-котячому ластитися.

– Я тепер сама... Розумієш? Зовсім сама. Колись я мала успіх. Я мала все, що хотіла... Ну, не зовсім все, але... Налити ще?... А тепер я ніхто... Якби хтось зайнявся мною...

– Що ти маеш на увазі?

– Ніхто не хоче бути моїм опікуном. Розумієш? А самій тяжко. Будь-коли я можу опинитися серед тих, що сидять у скверику навпроти гастроному.

Вона мала на увазі скверик на проспекті Свободи, де збираються синього кольору алкоголіки. Серед них немало страшних, аж чорних на обличчі, бабів. Гидкі, опущені, у брудному шматті, віддаються вони кожному, хто запропонує пляшку «чорнила». А якщо біля них постояти, то можна вислухати найфантастичніші матюкові конструкції і потішитися, що вже й українська мова зробила значний внесок у цей жанр.

– А я ще можу багато. Можеш перевірити. Тобі ніхто такої оралки не зробить, як я. Я майстер. Я можу цілу годину пестити твого прутня, і ти не скінчиш, доки я сама того не схочу. Я готова для тебе на все.

Вона раптом закинула голову вгору, і губи її почали тремтіти. Біля нас зупинився Франьо.

– Ти її знаєш, Юрасику?

– Ні. Щойно познайомилися.

– Твое щастя... Ну, сонечко мое, давай сюди подаруночок.

– Ні! Я нічого не маю! – Вона мене смикнула за рукав, шукаючи захисту. – Скажи йому – я нічого не маю!

– Юрасику, ми домовилися з тобою?

– Ясно, Франю.

– Ну, то люкс. Я мушу поговорити з дамою.

Я встав з-за столу і не встиг зробити й кроку, як за спиною пролунало: лясь! Це Франьо мазнув профуру. За кілька кроків я озирнувся і побачив, як вона подає йому тремтячою рукою гаманець. За хвилю вона вже лежала на столі і гірко

ридала, а курдупель вишивав на другому кінці зали. Зате в кишені я намацав банкноту. Так і є – десятка. Чесно зароблена. Скільки ж було в гаманці, який вона поцупила в поляка?

Нарешті оркестра перестала грати. Одинадцята година. Тепер і для них настав зоряний час. Гратимуть вони уже тільки за гроші.

Я зиркнув у бік Надиного столу – там ще й не збиралися розходитись. Я пішов до своїх гречанок. З-за столу встав Теймураз, обняв мене за плече і відвів набік.

– Слушай, Кастантин. Твой Маріан – персик. Понял? За персик плачу, как за персик. Понял? Она сказал, што ти можеш сделать две комнаты, да? Зделай. Я плачу. Сколка?

Сто п'ятдесят карбованців? Матко святая! Як я видушу з себе таку суму? Хто б подумав, що ці гречанки такі дорогі?

– Гавари, дарагой. Я панімаю – радной сестра. Жалко. Очень жалко. У меня тоже есть сестра. Я би убил тебя, если би ти сделал ей больно. Но я восточный человек. А ти западный. У меня один закон, у тебя – другой. Сколка? Сто рублей дат?

Я мовчу і шморгаю носом. Нема дурних – нехай сам піднімає ціну.

– Сто п'ятдесят дат? А? Даю сто п'ятдесят. Понял? За двух.

Я мовчу. Мовчати я вмію як Бог. Відчуваю, що грузин уже губить терпець.

– Ну ти разбойник, дарагой, да? Двести рублей даю! Больше ни копейка. Панимаеш – очень гречка хачу. Никагда гречка не хател, а типер хачу, да?

– Чорт з тобою, – кажу я, і ми ляскаємо долонями.

Ляскаємо і вдруге, але цього разу не так дзвінко, бо в моїй долоні опиняється вісім четвертаків, які хутко зникають у кишені.

Тепер я прямую до порт'є і добиваю торг. Він вимагає тридцять за два покої. Даю двадцять п'ять. Згода. Я вільний.

Удома мені сниться товста-претовста профура з вибитими зубами і клянчить: «Не продава-а-ай!»

Танго з притисканням

«Хочеш спізнати багно? – запитував наш філософ вісімнадцятого століття Паісій Величковський і сам собі відповів: – То стань ним». І я став.

На дверях ресторану знайоме попередження: «Вибачте. Місце немає». Під дверима нетерплячий тлум. Але у фойє я бачу Маріанну, вона теж помічає мене і кличе швейцара. Той розповзається в усмішці, обережно відчиняє й одним ривком втягує мене до себе, тут же затраснувши двері перед носами обурених відвідувачів.

Маріанна виглядає чудово. Не хочеться й думати, що оце квітуче сотворіння колись перетвориться на профуру з вищербленими зубами. Сьогодні вона в «левісах» і тоненькому светрику, а темне волосся буйним хвостом спадає на груди.

– Ти поміняла гардероб?

– Так, привезла з камери схову. Нам тут сподобалося, ми вирішили зупинитися на кілька днів.

З'являється і Єлена. Так само в «левісах».

– Привіт!

Вона цілує мене в щоку. І це на очах публіки, яка там за дверима жадібно спостерігає за нами. Я повертаюся до неї обличчям: бачите, як виглядає галицький супермен? Ото щоб знали!

Потім виймаю з кишені гроші.

- Тут сто сімдесят п'ять.

- Що? - дивуються обидві. - Звідки?

- Дуже просто. Я мовчав, а він піднімав ціну. Зупинився на двохсот. Четвертак ковтнув портъе. А це решта.

- Хо! - ляскає мене Маріанна по рамені. - Ти нам подобаєшся! Давай працювати разом. Ліпшого опікуна годі й шукати.

- Еге, - підхоплює Єлена. - Катаймо разом в Ужгород. Там теж можна незле погуляти.

- А поки що поділимо гроші, - каже Маріанна.

- Всім по п'ятдесят, а четвертак на пропій і службові витрати.

Таким чином, крім мештів «Саламандра» і десятки від профури, я заробив ще півсотні, і все це за один день.

За столиком Єлена розливає шампанське і проголошує:

- Кіріє елейсон!

- Ми знову греки? - запитую.

- В обов'язковому порядку. Сьогодні в нас у гостях польська делегація.

- Звідки ти знаєш?

- Програма розписана до кінця тижня. Не переживай. Твої функції залишаються такими ж - приймеш гроші і даси четвертак портъе.

- Цей портъе незле заробляє.

- Незле. Але не все йде в його кишеню. Мусить ще поділитися. Свою лепту дістане адміністрація і черговий міліціонер.

- Боже, скільки людей знає, що ми не греки!

- О, їх значно більше. Доплюсуй усіх тутешніх проституток.

- Невже в них таке фахове око?

- У них свої можливості. До речі, тут одна вже підходила і пропонувала за тебе п'ятсот крабів.

- За ніч? - сміюся я.

- Ну, ти дуже високо себе ціниш. П'ятсот за те, що станеш опікуватися ними. Їм сподобалося, як ти працюєш. У тебе інтелігентний писок, а це в нашій роботі рідкість. Такий ось курдупель жодного довір'я у порядної людини не викличе. Хто повірить, що він у ресторані випадково? Він торгує проститутками, і ніхто навіть не сумнівається, що має справу з проститутками. А якщо за це візьмешся ти, клієнт справді може повірити, що береш гроші за сестру-студентку, яка дуже хоче приборохнатися, та не має за що. І в ліжку з чоловіком йде, мов на державний екзамен, а вранці неодмінно залетиться слізьми: «Ах, що я наробила! Ах, навіщо я пила стільки шампанського! Як ви могли скористатися моєю слабкістю?!» і т. д. Ясно тобі?

- Може, й ви так уранці ридали?

- А ти думав! - встряла в розмову Маріанна. - Мій любий Теймураз наклюкався так, що тільки-но ми прийшли в номер і випили ще плящину, як він повалився і захропив. Ну, я хутенько його розібрала наголо, сама теж роздяглася і щасливо заснула. Вранці він, бідолаха, не міг згадати - мав зі мною щось чи ні. Далі з криком: «Вах! Сколка денег угробил!» кинувся мене гвалтувати. Однак я завзято боронилася. «Шановний! - сказала я. - Ви заплатили за ніч. А зараз білий день...» За що я люблю грузинів - вони джентльмени. Теймураз дав мені спокій. Тільки, вдягаючись, щоразу приказував: «Пагулалі, да? Могітхан?! Пагулалі, да?»

Дівчата заливаються сміхом.

– Таким чином, я провела дуже цнотливу ніч.

– А як ти, Єлено?

– Ну, я змушена була попрацювати. Але в міру. Мій теж був залитий по вінця. Вранці він довго шукав гаманця, який чомусь опинився під ліжком. А з гаманця, уяви собі, не пропала ані копійка. Зрештою, там і було всього вісімдесят карбованців. Зате пропали два квитки до Тбілісі. Уявляєш, який розпач?

– Пагулалі, да? – регоче Маріанна.

– А ці квитки тепер у твоїй торбинці? – здогадуюся.

І тепер уже всі трое регочемо як навіжені.

– Ні, їх уже там нема. Ми ж їздили на вокзал за речами. – При цьому Єлена кладе мені в кишеню двадцять п'ять карбованців. – Ти задоволений?

Ще б пак! Вісімдесят п'ять крб., не рахуючи мештів! З них двадцять п'ять крадені. За таку суму ще не садять. Я можу спокійно пити шампанське.

Відчуваю, як усе глибше і глибше опускаюся на таємниче дно. «Граєшся з вогнем, – шепоче мені на вухо пані Осторога. – Ніхто тебе не врятує, коли вляпаєшся по вуха. Бо ти – сам. І ніхто». Ба й справді, хто я? Письменник? Але ж я ніде не друкуюся. Що я комусь поясню? Вивчаю життя повій? Щоб написати оповідання?... Ні-ні, цього в жодному разі говорити не варто. Я уявляю, як сивий капітан міліції дивиться мені в очі й докоряє: «Пишеш наклеп на нашу дійсність? Для тих, що за кордоном? Обливаєш багном свою Батьківщину? На кого ти працюєш? Признавайся! Добровільне зізнання полегшить провину!»

Майже такі слова я почув, коли мене затримала міліція при здійсненні жахливого злочину: я фотографував сміттярку. А в сміттярці порпався горбатий дідусь. Ніколи не думав, що сміттярки належать до військових об'єктів. А виявилось, що саме так. Плівку засвітили, мене кілька годин понудили, змусили написати пояснення і відпустили. До наступного разу.

- Ці п'ятсот крабів ми б поділили порівну, - зітхає замріяно Маріанна. -
Погоджуйся, тут золоте дно.

- А Франьо?

- Гадаю, від комісійних він не відмовиться.

- А лягаві?

- Ну й дивак ти. З лягавими завше можна домовитися. Хіба ти ще не помітив, що міліція на проституток уваги не звертає? А не звертає тому, що їх у Радянському Союзі нема. У нас нема ані сексу, ані проституток. А як можна покарати того, кого не існує? Врубався?

- Сутенерів теж не існує?

- Натурально! Звідки їм узятися без проституток?

- Зате є інша можливість - притягти за неробство.

- Хіба якусь хвойду, як он та твоя знайома, - і Маріанна киває на профуру. - А путана має усі документи в порядку. Я, наприклад, працюю лаборантом у школі.

- Цікаво - такі зарібки, як за вчорашню ніч, мабуть, нечасто трапляються?

- Бувають і більші. Треба відчувати клієнта. Я одразу оцінюю його можливості. Адже ми працюємо під недосвідчених дівчаток. Я розумію, що це до певного часу, потім уже такий номер не пройде. Але зараз у нас такса - не нижче п'ятдесяти. Під час розмови з клієнтом орієнтуюся, наскільки він вляпався в мене і якими фінансами диспонує. Потім я піддаюся на вмовляння піти з ним на квартиру чи в готель, але попереджаю, щоб не пробував підкрататися. Тоді він спокушає золотими горами. Зазвичай, дуже абстрактними. Але доки я не почую щось конкретне і, заливаючись рум'янцем від сорому, не погоджуся, доти я нікуди з ним не піду.

По дорозі натякаю, що він може мене обдурити. І розпашілий клієнт платить наперед... Кожен має свій метод.

- А що буде, коли станете старшими?

- Нічого страшного. Просто зараз ми при мінімумі праці дістаємо непогані гроші. Згодом змушені будемо вигострити майстерність. Опікун нам тоді також дуже буде потрібен, аби робити рекламу. Все-таки мені незручно вихвалити себе перед клієнтом.

- Але ж е ще одна перспектива - вийти вигідно заміж! - встряє Єлена.

- А я цього й не відкидаю, - погоджується Маріанна. - Це взагалі ідеальний варіант - вийти заміж за дійсного члена академії наук.

- Шкода тільки, що на ту пору, коли вони стають дійсними членами академії наук, їхні члени стають вже недійсними, - засміявся я.

- Подумаеш! А нам цього й не треба. Головне - прожити життя так, як казав Островський. Щоб не було мучительно больно. Потім. З життя треба взяти все найкайфовіше. І якнайбільше. Такий девіз.

- До нас ідуть, - шепоче Єлена.

Справді, до нашого столика прямує трое поляків. Усім близько сорока. Двое чоловіків і одна жінка. У неї великий круглий живіт, а повні стегна, здавалося, ось-ось вигулькнуть із жорстокого полону тісних джинсів і являть нам свою рубенсівську драгливість.

- Przepraszam... Czy tu jest wolno?[9 - Вибачте... Чи тут не зайнято?]

Мотаємо головами, що означає водночас і «не розуміємо», і «не зайнято». Поляки вмощуються й діловито роззираються за офіціантом.

- Готі го арістос ятрос каі, - каже Єлена.

- Хреяс тон ен моріон, - підтримує розмову Маріанна.

- Батрахоміомахія, - пригадую назву поеми Гомера.

Поляки замовкають і прислухуються. Так само завмирає карась, коли помітить хробачка. А потім р-раз! – і губа на гачку. Вони здогадуються, що ми не місцеві, але це їх інтригує і водночас сковує. Вони не знають, як себе вести, і в перші хвилини взагалі мовчать, лише переглядаються.

– Ясу, – задумливо вуркоче Єлена. – Епіклорес магес тріполітікос.

Поляки починають перешіптуватися, нарешті один не витримує психічної атаки і ковтає гачок:

– Przepraszam... Slyszałem, że rozmawialiscie w jakimś nieznanym języku. Własnie doszło do sprzeczki, co to za język. Przyjacieli mówią, że lotewski, a ja – że grecki. (Перепрошую... Чув я, що ви розмовляли на якійсь невідомій мові... Власне ми посперечалися, що то за мова. Приятель каже, що латвійська, а я – що грецька).

Бракувало якоїсь секунди, аби я не бовкнув «грексі», та, видно, Маріанна помітила з виразу мого обличчя, що я розумію польську, і вже ось-ось готовий відповісти, бо штурхає мене під столом ногою. Я зиркаю на поляка туманним поглядом і відказую:

– Но, но... не понимаем... гаваріте па рускі... харашьо?

Поляк повторює запитання російською і страшенно тішиться, коли виявляється, що мав рацію він, а не його колега. А, зрештою, він і не міг помилитися, адже кілька років тому відвідав Грецію і пам'ятає навіть окремі вирази, наприклад... Та я не даю йому пописатися грецькою, щоб не потрапити у халепу, і починаю одразу обряд знайомства. Поляк, що був у Греції, називається Антеком, а другий – Рисіком, їхню колежанку звати Малгося. Завтра рано вони їдуть авто до Румунії з товаром. Ми вже розмовляємо російською, але поляки постійно забуваються і вставляють польські слова та речення, а я мушу стежити, аби не забути перепитати, що воно означає. Далєбі, з грузинами було легше.

Поляки замовляють собі вечерю і пляшку горілки.

Поляк, поки тверезий, грошима не розкидається і цим суттєво відрізняється від кавказця. Зате коли вип'є, то його можна розкрутити «на всю катушку», чим він також суттєво відрізняється від нашого брата галичанина, якого не розкрутиш ні

на сухо, ні на мокро. Правда, є окремі незначні винятки, які лише підтверджують правило.

Ми п'ємо своє шампанське, вони – свою горілку. Водночас відбувається розвідувальна акція: поляки з'ясовують, у яких стосунках ми перебуваємо між собою. Отже, Маріанна знову буде моєю сестрою, а Єлена – її подругою, яка приїхала з Києва на кілька днів. Про те, що їхня дама не перебуває із жодним з них у подружньому зв'язку, нам наперед відомо. Інакше б швейцар і не спрямував їх до нашого столика.

Я повертаю голову і зацікавлено спостерігаю, як працює профура. У неї свій специфічний метод.

- Marek! Chodz tutaj![10 - Марек! Іди сюди.]

- Nie jestem Marek.[11 - Я не Марек.]

- Wszystko jedno. Chcesz kielicha?[12 - Яка різниця. Хочеш випити?]

Поляк підсідає до неї, а за хвилину чує:

- No, a teraz ty mnie postaw.[13 - Ну а зараз ти мене пригостиш.]

Але яструб-курдупель уже кружляє, уже кружляє над своїм цехом і бачить усе. Ні, такого не обведеш довкола пальця.

З першими звуками музики поляки беруть «гречанок» і гонорово випливають на танцювальний майданчик. Ах, як їм приємно вести попід ручки таких слічних панянок! Вони цвітуть і пашіють, вони зиркають наліво й направо, туди, де сидять їхні земляки, аби кинути коротке «Честь!», чи просто кивнути головою, і цим привернути увагу до себе та своїх партнерок. А кумплі з-за столів підносять вгору свої «кцюки» – великі вказівні пальці, засвідчуючи щире захоплення. Дехто не втримується і кидає репліки:

- Antek! Trzymaj sie dupy![14 - Антек! Тримайся дупи!]

- Rysik! Jestes zuch. Ale nie pszyciskaj sie zamocno, bo ci klamka padnie.[15 - Рисіку! Ти молодець. Але не притискайся сильно, бо тобі клямка впаде.]

- A co wy, chlopaki! To tylko tango z przyciskaniem.[16 - Та ви що, хлопці! Це тільки танго з притисканням.]

- No to cisnij, cisnij, ale pamietaj, ze to nie cytryna.[17 - Ну то дави, дави, але пам'ятай, що то не лимон.]

А тим часом Малгося промовисто стріляє до мене очима. Вона аж пищить – так їй хочеться танцювати. Там би вона притискала до мене своїм животиськом і бурмотіла б якісь дурниці. Та я вдаю, що наче не помічаю, як вона подригується на кріслі, як намагається підспівувати. Яюсь мене не дуже тягне до старших кобіт, а понадто до таких безформних, як ця.

Повз наш столик проходить курдупель і, ледь помітно кивнувши, подає знак вийти за ним. Я вичікую кілька секунд і виходжу. Малгося проводжає мене тужливими очима.

- З тобою один чоловік має перебалакати, – каже Франьо.

- Хто?

- Зараз побачиш. Ходім до бару.

Курдупель підводить мене до високого столика, за яким – хто б ви думали? – сержант міліції. Капець, думаю. Пропав ні за цапову душу.

Але мені підсовують каву, чемно тиснуть руку, і я розумію, що хвилюватися рано. Сержанта звати Миколою, він говорить у ніс, часто робить паузи, мовби чекає, коли я перетравлю його слова.

- Маю до тебе одне діло... Є велика партія джинсів... Розумієш?

Я киваю, хоч і не розумію.

- Дуже велика.

Курдупель за кожним його словом киває. Видно, вони вже цю проблему обговорювали. Навіщо ж я їм здався?... Ага, у мене ж є цигани. А тут – велика партія джинсів. Лише циганам під силу скоро сплавити таку кількість. Та я мовчу і тільки калатаю ложечкою у каві.

– Візьмешся? – питає міліціонер.

– Як я можу от так ні сіло ні впало щось сказати? Не знаю, ані скільки їх, ані по якій ціні, який сайс.

– Триста штук. Самі «Вранглери». Сайс тридцятий, тридцять перший і тридцять другий. Найбільш ходові. А ціна божа – сто двадцять.

«Вранглер» тоді коштував сто вісімдесят. Отже, навар має виносити вісімнадцять тисяч. Страшні гроші. Я відчуваю, як по спині котяться краплинки поту. Здається, я влипаю зараз у небезпечнішу історію, аніж це було досі. Бо що було досі? Я повертав обладки на двісті-триста карбованців щомісяця. Цього мені повністю вистачало на мое парубоцьке життя. Я не запорпувався глибше з дуже простої причини – аби не заgrimіти. Що робити? Відмовитися? Так просто не відмовишся, треба пояснити причину. А яка причина? Що я не той, за кого себе видаю?... Тут пахне смаленим, і на якого біса я сплутався з тими повіями? Ніколи не думалося, що можу потрапити у таку трясовину – з кожним кроком усе більше загрузаю. І немає дороги назад. А є лиш бездоріжжя, і треба ним іти.

– Ну? – питає Микола.

– Добре. Але по сто десять, – ляпаю просто так.

– Ні, усе розписано. Сто двадцять.

– Шкода.

– Що шкода? Не візьмеш?

– Ні.

– От ти який... – вираз його обличчя похмурніє, і я бачу, як під шкірою забігали жовна.

– Це він жартує, – каже курдупель. – Жартує. Я його знаю. Кокеточка, хе-хе. Ану, відійдемо на хвилинку. Щось тобі скажу.

Бере мене під руку і за два-три кроки шепоче:

– Не будь фраером, чуеш? Згоджуйся. Ціна – люкс! А це чоловік дуже цінний. Про всі облави на фарців повідомляє, чуеш? Не раз ще згодиться. До речі, у п'ятницю будуть брати «скупку». Можеш своїх попередити.

«Скупка» – скверик за оперним, де тусували фарцівники. Я там теж вирішував свої оборудки, тому подумав, що мати такого інформатора справді вигідно. Я повертаюся до столика з приязною усмішкою.

– Добре. Згоден.

– О, це інша розмова, – і собі всміхається міліціонер. – Двадцятого будь у сім нуль-нуль вечора з машиною і з грошима на шосе в Брюховичі. Від того місця, де починається ліс, проїдеш кілометр і зупинишся. Відкриєш багажник і чекай. Можеш взяти з собою ще когось одного. Не більше. Я теж буду з товаришем.

– Буде він, буде, – киває Франьо. – Вісімнадцятого я з ним зустрінуся.

– Вісімнадцятого? – перепитую.

– Ти вже забув?

– Ні, але ти точної дати не називав.

– Тепер називаю. Вісімнадцятого з вісьмома хлопцями біля входу в ресторан. Десь так о дев'ятій вечора... Ну, і хай там візьмуть деякі інструменти, чуеш?

Я прощаюся і йду в залу. Зараз тут, як у вулику, бо музика має перерву. На столі у нас три пляшки шампанського і дві горілки. Ясно, поляки вже ставлять.

– О, Коста! – гукає Антек. – Приєднуйся.

Розпашіла Малгося опиняється чомусь біля мене. Порозумілися вони досить хутко: Антек тисне Маріанну, Рисік – Єлену, Малгося ість мене очима. А коли музиканти починають горлати «Лето, ах лето», вона хапає мене за руку і силоміць тягне на майданчик. А там, як я й чекав, притуляється так міцно, наче хтось її попередив, що за хвилину по залі прокотиться жахливе цунамі. І дихає важким сопухом просто в ніс, а ліва її рука ніжно гладить мене по спині. Права теж не дримає, а пересовує мою ліву руку до себе на груди і притискає її таким красномовним жестом, що я вже ніяк не можу вдавати, наче по вуха захоплений танцем, і мушу хоч для годиться скривити рота в усмішці. Під долонею чую щось м'яке і розлізле. Воно бовтається з боку на бік і зволожує мою долоню потом, бо пані Малгося нині без бюстоноша.

Нарешті танець закінчується, але відразу починається другий і, як на лихо, знову з пшитисканем.

– Коха-а-асю, – умліває Малгося. – Ти так само лишишся?

– Де? – насторожуюсь.

– У готелі, очевидячки. Антек і Рисік запросили дівчат до себе в гості. А я маю окремий покій, і можу тебе теж запросити.

– Не знаю... Маю завтра важливу справу.

– У-у, поганий... Відмовляти дамі?... Певно, я для тебе застара, так?

– Та ні, що ти... Я...

– Коха-асю, так би-м хотіла... Маю для тебе подаруночок... Годинник. Гонконг. З музикою...

Вона зазирає мені в очі й муркоче так, наче б була на двадцять літ молодша. І це по кількох келихах, а що буде далі? Як казали мої дідо: горілка в роті – баба в роботі.

Коли повертаємося за стіл, Малгося злегенька похитується, і це мене сповнює надією. Маріанна і Єлена п'ють дуже мало, зате підбадьорюють партнерів, а ті міри не питають: раз за разом – то горілку, то шампанське хляють.

Тим часом і мені вже відкрилася дорога на панель: рука Малгосі задумливо гладить мое стегно. Заплющую очі і бачу, яке бурхливе майбутнє розкривається переді мною... Бабусі записуються в чергу... В мене свій імпресаріо. Він приймає телефони. А я цілий день тільки те й роблю, що просиджую біля дзеркала, поліруючи нігті та вищипуючи брови і волоски з носа...

Зараз мене знудить. Ця Малгося пре, як танк. Скидаю її руку зі стегна, але вона це чомусь розуміє, як звичайне кокетство, і далі белькоче щось невизначне й масне. На щастя, по-польськи. А я не зобов'язаний усе це розуміти, бо я ж прецінь грек.

Ну їх к бісу. На сьогодні досить. Нічого цікавого більше не передбачається. Роблю знак Маріанні, і ми виходимо.

– Ну то що – я піду? Ви вже тут самі якось.

– Яке – піду? А гроші взяти, поки ще лико в'яжуть?

– Ну, добре, зараз візьму і йду.

– І дуже багато втратиш.

– Що саме?

– Залишися, не пошкодуєш.

– Якби до мене ця Мандося не липла.

– А ти з нею зроби те саме, що ми зі своїми – нахляй по саму зав'язку.

– А потім на плечах нести?

- Та ж не тут, а в номері. Зараз ідемо до них у номер. Ясно? По дорозі скажи їм за гроші.

- По п'ятдесят?

- Більше вони не дадуть. До того ж ведуть у свої номери, а це для нас дешевше.

І ми пішли в готель. По дорозі в номер, уже на сходах, я тактовно натякаю Рисікові, що любов любов'ю, а в мене сестра. Що я скажу мамі, яка в далекій Греції на кам'янистому острові чекає своїх любих діток? Мало, що різні там імперіалісти постійно забавляються з невинними гречанками, то ще й тут спокуси підстерігають. А ми - студенти, нам учитися треба.

Рисік обняв мене і сказав:

- Дуже добре. Але спочатку вип'єм.

- Ні, - кажу я. - Спочатку гроші, бо я сестру за так не віддам.

- Твоя сестра Маріанна?

- Ну?

- А я до неї ніц не маю. Говори з Антеком.

Ото хитрун! Беруся за Антека. Мур. Ані руш. Я говорю, він киває, навіть перепитує, але гроші не дає. Ага, он ви як!

- Маріанна, кес ке ме!

- О? Су амі терахі?

- Не дають, - шепочу, коли вона підходить.

- А-а! - обурюється Маріанна. - Тоді чао-какао!

І ми спускаємось униз. Поляки швидко гелгочуть, врешті Антек мене здоганяє і шепоче:

- Що ти, жартів не розумієш. Скільки треба дати?

- А скільки ти думаєш дати за двох вісімнадцятилітніх дівчаток, чистих, як сльоза?

У Антека відразу лізуть очі на лоба:

- Чистих, як сльоза? – перепитує, облизуючи губи.

Бачу, що переборщив.

- Ну не зовсім, як... Але... це ж вам не якісь там... У них наречені е...

Антек набирає у легені повітря і простягає п'ятдесят.

- Це за одну. А за другу?

- Як? Ти хочеш сто?

- Ні, я хочу двісті. Але з вас беру сто лише тому, що ми сиділи за одним столиком. Такий закон у греків. Раз сиділи, пили, іли – значить поріднилися.

Антек шморгає носом, Рисік підступає ближче і, коли дізнається, що задоволення аж таке дороге, починає обурюватися не на жарт:

- У нас такі гроші хіба за секс-бомбу.

- Значить, ваші секс-бомби пса варті. Ви ж у цивілізованій країні, а не на острові Тобаго.

Чи не вразив я часом їхньої національної гідності? Так і є: Рисік враз наїжується і випинає груди. Але Антек, посопівши та кинувши оком на дівчат, виймає ще п'ятдесят і кладе мені в руку.

У номері поляки поривають зі всіма ваганнями і починають наливатися з таким завзяттям, наче роблять це востаннє. Я пильную, аби моя Малгося теж не дармувала, і мішаю їй такі термоядерні коктейлі з горілки та вина, що сам би вже давно беркицьнув, а вона тримається.

Антек затяг: «Пий, брате, пий! На старість торба і кий!»

Маріанна шепоче:

– Забирай свою клячу і заведи її у номер. Через півгодини зустрінемося біля сходів.

Малгося мовби читає мої думки – повисає на рамені і тягне до себе в номер:

– Коха-а-асю! Який ти милий!

Виходячи, я беру ще недопиту пляшку горілки і повну шампанського. Малгося мусить відрубатися.

Тільки-но ми переступили поріг, як Малгося клацає ключем і вмить залишається без джинсів. Але така поспішливість мене не приваблює.

– Давай вип'єм, – кажу і підсовую свіжий коктейль.

Малгося хлюскає питво махом і починає танцювати переді мною якийсь арабський танок із заламуванням рук над головою і виставлянням пупа. В танці вона знімає ще й светр. Під светром – гола. Брр! Її біле сальце підстрибує, наче на пательні. Ось вона з торбинки дістає годинника з браслетом і силоміць вдягає мені на зап'ястя. Я віддячую їй новим коктейлем:

– Давай за любов!

Ми цокаємось. У Малгосі на очах сльози. Ридаючи без причини, цмулить коктейль, водночас гойдаючись усім тілом так, що мені здається, ніби вона ось-ось гупне на підлогу. Тому стою поруч, і коли вона відставляє порожній фужер, легенько штовхаю її на ліжко. Малгося падає на спину і стогне:

– Коха-а-асю! Де ж ти подівся?

– Зараз, почекай.

Чекати зосталося недовго. Блаженне посвистування носом хутко перейшло у важке хропіння.

На землі лежить її торбина, а з неї визирають фотографії. На одній з них Малгося з двома дітьми й, очевидно, чоловіком. На другій лише чоловік. Відразу видно – трудяга. Мабуть, дивиться в цю пору телевизор і думає: а як же там моя люба Малгося?

Скидаю годинника і кладу його в торбинку. Не заробив я на нього.

Погасивши світло, виходжу в коридор до сходової клітки. Там за столом сидить дебела жіночка і щось пише. Важко сказати, хто вигадав цю безглузду посаду – «чергової по поверху», але вона була у всіх советських готелях. Ці насуплені непривітні бабенці переважно несли свою ніким не санкціоновану службу моральності. Побачивши мене, вона одразу набирає суворого вигляду і так грізно-грізно:

– А ви що тут делаете? Ви у нас не живйоте!

– Зараз іду. Чекаю на знайомих.

– Каких таких знайомих? Що ти міне врьош? Ану папрашу уніз!

– Ну, ще пару хвилин. Зараз вони вийдуть.

– Нікаких зараз. Папрашу уніз. А то шас міліцанера позову. Іш какой! Многа вас тут усяких шляється, а я отвичать довжна. Понапиваються, дебош устраівають, вокна б'ють, стулья ломають, скатерті ворують.

Проказуючи все, як заклинання, пре на мене, розставивши руки так, наче б заганяла півня до курника.

– Давай-давай, уніз... Міліцанера позову, зачем неприятностьов?

Ну, що ж – виймаю з кишені два карбованці.

– Мені треба зачекати. Пару хвилин.

Стара ховає гроші і вже приязно всміхається:

– Ну, дивись мені, щоб біди не було. А то, знаєш...

О, диво! Вона перейшла на українську! І все це задоволення коштує два карбованці.

– Нервова в мене робота... За всім слідкуй, щоб порядок був... а приїжджі, знаєш які – водять усяких, прости, Господи...

– А вам який клопіт? Їх же внизу пропустили і гроші взяли.

– А ти звідки знаєш? – насторожується стара. – Чи не сам і платив?

– Може, й платив.

– Отож бо й воно. Їм там перепадає немало. А я сиджу тут ночами, і все на мені... Той рубель, той два... А вони там, унизу, не рубрики деруть... – І додає із смутком чи із заздрістю: – Євреї себе не обидять. Отак і в житті буває. Він унизу, а ти нагорі. Тільки ж там унизу він лопатою гребе, а ти нагорі об'їдки приймаєш. Насправді, бач, не ти угорі, а він...

– Але за ніч десятку-дві маєте?

– Як коли. Та й не все мое. Як ішла сюди мусила заплатити.

– Скільки?

– Еге, тобі скажи... Ніби не знаєш, скільки. Заплатити заплатила, та що з того? З кожного діжурства й далі плачу... Таке-то...

Годинник у неї над головою показує чверть на другу. Я втрачаю терпець і виходжу з готелю.

Кінець гастролей

Наступного дня дівчата знову чекають мене за столом.

- Привіт. Знайомся. Я – Марунька, а це – Леська.

- Мені дуже приємно, що ми вже не греки. Хто у нас сьогодні в гостях?

- Невідомо. Взагалі ми вирішили взяти вихідний. Тому навіть не просили швейцара підсаджувати когось.

- Ось гроші. Де ви вчора пропали?

- Гроші забери собі, бо ми вчора дістали доплату. У вигляді подарунків. Тому й затримались.

- І що ж ви там дістали, якщо не секрет?

- Секрет. А це твоя сотня.

- Та ні, з мене досить. Я ж не гроші прийшов заробляти, а...

- ...а писати роман. Знаємо, знаємо. Тільки дозволь нам оплатити твою тяжку працю. Ми дуже поважаємо письменників. Сам подумай – якщо ми не оплатимо, то хто? Де ти цей скарб надрукуеш? Ми взагалі оце думаємо, а чи не перебалакати з іншими повіями та не відкрити для тебе стипендію? На період написання роману? Як ти на це?

- Я зворушений до глибини душі.

- Ну, то давай нам про всяк випадок адресу.

Здуру я продиктував їм адресу, навіть не підозрюючи, у чиї руки вона потрапить і якого це клопоту мені завдасть. Але станеться це лише за кілька тижнів. А зараз я сиджу в ресторані і в кишені у мене сотня. Тепер я ще й проститутський стипендіат.

До нашого столу підсіло двоє. Один – худий високий чоловік років за шістьдесят, вбраний у поношений каштановий костюм. Другий – значно молодший, під тридцять, у ядучо-синьому костюмі з кремпліну. Одне слово, «роги». Розмовляють межи собою суржиком. Видно, приїжджі. Дівчата на них не звертають жодної уваги. Цех тим часом працює, аж гуде. Профура хрипить: «Марек! Хцеш келіха?», курдупель сновигає межи столами, чменники хрумтять десятками, фарцівники добивають торгу.

Минає так, може, з годину. І коли починаються танці, Маріанну запрошує якийсь майор. По танцях він підходить до мене, відкликає набік і мовчки кладе в руку дві двадцятьп'ятки. Я так само мовчки ховаю гроші в кишеню і, сівши за стіл, проводжаю їх очима.

– Вихідний не вдався, – сміється Леська.

Рагулі попивають горілку і потроху червоніють на лицах. Я роззираюсь по залі. Багато цікавого можна побачити, коли зосередишся.

Ось з'являється група циганів. Двоє з них, чоловік і жінка, – дуже поважні, товсті і набундючені, наче индики. На чоловікові, що схожий на Ріші Капура, вилискує велюровий піджак, джинси з закованими холошами розпирає громіздкий живіт. На руках в обох перстені, а коли розкривають роти, то засвічується суцільне золото, їх супроводжують два охоронці. Таких прийнято в цьому світі називати горілами. Поки вони неспішно розсідаються, верткий офіціант пурхає над ними, наче колібрі, і щось тріщить, сюрчить, цвірінькає. Мабуть, якийсь барон циганський.

– Це що – цигани? – питає старий.

– Так.

– Ти бач! У нас таких і нема.

- А ви звідки?

- Із Житомира.

Потім старий починає мене розпитувати про ресторани та про те, де тут можна погуляти.

- А що це на вас найшло - погуляти?

- Понімаєш, синок, хворий я. А грошей - тьма. Живу сам. Ніде гроші подіть. От і махнув сюди. Подивитися на западенців, інтересний ви народ.

- Хіба ми не один народ?

- Не-е... Западенці - це западенці.

- А що, - скалить зуби молодий, - ще й досі, мать, у сніні автомати ховаєте? Ха-хха!.. Да? - він лізе у кишеню і виймає пулярес. Обережно його розкриває і тицяє мені під ніс Сталіна. - Знаєш цього чоловіка?... От він вам залив сала за шкуру, скажи? Зали-и-ив! Да?... А я уважаю. Хороший був, бдільний товарищ. Скажи, дядь Міш? Уважаєш?... І дядь Міш уважає. А ти не уважаєш. Правильно?

- Дурак ти, - кажу я. - І не тицяй мені під ніс своїх родичів.

- Що? - визвірюється той, і я бачу в його п'яних очах спалах люті. - Ти чо? По мозгам хош? Зделаем! От вип'ю ще псять грам, і зделаем. Да, дядь Міш? Зделаем?

- Заткнися ти, - буркає старий. - Нахлявся уже?

- А чо він виступає? Думає, з красівими девочками сів, так уже й виступати можна?

- Заткнися, я тобі сказав!.. Не слухайте його. Дурак п'яний. Я його взяв для компанії. На побігеньках у мене... Грошей тьма... Куди їх подіть? От і гуляю. Жінка вмерла, дітей нема. А я на м'ясокомбінаті робив. Та й жінка... Сам

понімаєш. Заробляли добряче. А тепер кому оце все?... От я й... проп'ю, прогуляю... На юг поїду... ще там подивлюся. А то всю жизнь пахав, як папа Карло. Світа божого не бачив. Коври, хрустали там усякі – цього в мене, як... Хоч би родина яка була... а то... У тридцять третьому з голодухи трое сестер моїх вмерло... А я вижив... бо батько з фабрики печеня крав. Мені його розмочують і дають. От і вижив... Але батько не вижив... Піймали і розстріляли... за печеня... А це чмо... це чмо ще зі Сталіним носиться... Мало того, що в кабіні в нього один висить, то другого ще, бач, коло серця тримає...

- А ви, дядь Міш, неправі-і-і... Уважаю я його! Потому що – бдiтельний був!

- Пішов ти!.. Чмо і е... Родич, понімаєш. Який родич – третя вода на киселі. І хоч би що путне, а то...

Словом по слові вивідав у мене старий, що я художником працюю.

- О! Це то, що нада! Слухай, намалюй мій партрет, га? От умру, а партрет лишиться. Намалюй! Плачу, скільки скажеш.

І не встиг я ще пояснити йому, що я зовсім не портретист, а звичайний оформлювач, який створює лише такі шедеври, як «Решения XXV съезда КПСС в жизнь!» або «Не курить! Не сорить!», як він витяг якогось документа і – рраз! – вирвав звідти своє фото.

- На, бери. Зараз ще й гроші дам.

Леська зразу ожила і нахилилась вперед.

- Які гроші? – кажу. – Не треба ніяких грошей. Я портретів не малюю.

Леська мене копає під столом ногою. Ясно, хоче розкрутити старого. Але при чім тут я?

- Він намалює, – говорить вона. – Він справжній талант. Одного разу як намалював мене – ви не повірите! – як жива! А один голова колгоспу заплатив йому аж...

Цього разу вже копаюся я, але дістаю такого шпіцака в саму кісточку, що відразу забуваю, що мав казати. А старий уже кладе на стіл триста карбованців, які вмить зникають в Лесьчиній торбинці. Вона ще в нього й адресу бере, аби вислати портрет.

«Дядь Міш» розстібає штани і виймає звідти поліетиленовий мішечок, набитий банкнотами. Але сталося непередбачене. Юний сталінець, виявляється, одним вухом таки прислухався до розмови, хоч Леська всіляко його відволікала і забавляла. Стрепенувшись, мов після наркозу, він хапає старого за руку:

– Дядь Міша! Та ви що? Ви кого слухаєте? Тут усі жуліки! – А тоді до мене: – Ти чо пристав? Дядю Мішу охмуряеш, да? В дяді Міші кури денег не клюють, да? Запад, понімаеш!.. А я плював! Тільки й дивитесь, щоб руского чалавека надуті!

– Який ти в біса руский? – озвався старий.

– А от і руский! А вони всі бандеровці! Понял? З ким сплутався? Всіх вас к...

І враз захлинувся. Міцна рука стисла його за шию.

Я зводжу очі і бачу курдупля. Це його рука. І це він шипить так грізно, що в «руского чалавека» очі бубнявлюють і сльозяться.

– Ти, жлоб! Щоб я твого поганого рила більше тут не бачив, ясно? Я тобі покажу бандерівця, скотина!

– Він п'яний, – кажу я, – лиши його.

– Якщо він за п'ять хвилин звідси не забереться, то його винесуть.

– Ми вже йдемо, – каже старий. – Вже йдемо. Він просто дурак.

Франьо відпускає свою жертву і киває мені головою – мовляв, вийдем.

У фойе він втуплює в мене свій хижий пронизливий погляд, яким одразу просвердлює в моїй голові діру, і я відчуваю, як там уже починає ворухитися хробачок страху. Це мене дратує. Чому я повинен остерігатися цього курдупля?

- Ну що? Як ми з тобою домовлялися?

- Не розумію, про що ти.

- Не розумієш? Інтересний ти чувак. Воно, може, й легше так у житті – шлангом прикидатися. Але зараз ти влип, і якщо ви, не дай Боже, продали товар, то тяжко вам доведеться.

- Послухай, я справді не розумію, про що ти говориш. Який товар? У що я влип?

- У що? Давай не будем, добре? Я знаю точно, що поляків «поставили» твої дівчатка. І не кажи мені, що ти нічого про це не знав.

- Добре, я виправдовуватися не буду. Ти лише мені у двох словах поясни проблему.

- Проблема елементарна: твої лялі «поставили» поляків на двадцять годинників. Якщо їх пультнути лише по п'ятдесят, то маєш цілий кавалок. Незле? Правда?

- Вони вкрали чи...

- Ясно – вкрали. Який дурень заплатить за ніч такі гроші?

Так от про який подарунок говорили мої дівчатка!

- Але я про це нічого не знаю. Вони мені сказали, щоб я залишив собі гроші, бо вони дістали від поляків подарунки.

- Гарний подарунок! Я б сам від такого не відмовився. От так вони нашого брата й дурять. Хе... Я вже знаю, що можна чекати від цих дубельтівок. Не перший рік працюю... у цій галузі, і як ти тільки дозволив так себе набрати? Дивуюся. Ну, та будеш мати науку на майбутнє... Словом, зроби так, аби годинники зараз же об'явилися. Поляки приїдуть за кілька днів із Румунії. Треба годинники вернути. Щоб шуму не було. Такі речі треба вміти робити. А коли твої лялі захочуть когось «поставити», то хай це роблять у брамах, скверах, кльозетах, де в голову стрілить, але не тут... Ну, а якщо ти й справді про це не знав, то я б на твоєму

місці всипав ім такого перцю під хвіст, що вони б надовго запам'ятали... І ще одне: після цього фокуса, сам розумієш, більше ім тут гастролювати не можна. Хай пендзлюють куди-інде. Та й ти б із ними ліпше не плутався. Підведуть під монастир, і оком не моргнеш.

- Добре. Зараз я годинники заберу.

- Якщо вони їх іще не загнали.

- А як загнали?

- Ну, дорогий, тоді нехай бабки гонять. Не менше кавалка з вуглом (чвертю).

- Ти ж казав тільки кавалок.

- Чувак, ці годинники йдуть по шістдесят-сімдесят каербє. Захавав? От і рахуй. За скільки продали - усе до копійки на бочку. А то звідси не вийдуть.

Нічого собі, милі дівчатка. Так мене в дурні пошити!

Я повертаюся до зали і бачу їх самих за столом, вони весело чомусь регочуть. Мабуть, Марунька оповідає щось пікантне про майора. Та коли їхні погляди помічають мою насуплену фізію, сміх кудись пропадає.

Усе тепер залежить від того, як я почну бесіду. Якщо почну її так, як це вмю я, писака, то цілком можливо, що мене просто висміють. Що вчинив би на моєму місці курдупель? І тут я пригадую французький фільм, де розігрувалася саме така сцена. Починалася вона з дзвінкого ляпасу, і не одного. Але ляпаси в ресторані неодмінно привернуть увагу. Уваги ж курдупля привертати нема потреби. Він і так стежить за нами упівока. Він з моєї поведінки хутко визначить, чи маю я якийсь стосунок до тих годинників, а головне, чи дійсно я такий зірвіголова, яким йому видався.

Я повертаю усмінене обличчя до Леськи і, коли вона пробує мені відповісти усмішкою, ловлю її щок великим і вказівним пальцем правої руки, а лівою пригортаю до себе. В бідолахи проступають сльози на очах.

- Ти, шмата! Щоб мені зараз були годинники на столі! Всі двадцять.
- Які годинники? - обурюється Марунька. - Ти що, зду рів? Пустити її.
- Пуфти... - шипить Леська. - Бо'ить!
- Розірву морду до вуха! Рахую до трьох.
- Які годинники?! - нервує її подруга. - Перестань чудити. Я закричу!
- Тоді в неї буде писок, як халява. Раз!
- Ми ж не тільки собі! Ми хотіли з тобою поділитися! Хочеш, забери половину.
- Два!
- Віттай годинники... - скавуть Леська, а по її обличчю тече чорна фарба.
- Пустити її, садюга! Зараз принесу.

Марунька спурхує з-за столу, я відпускаю Лесьчину щоку, але продовжую пригортати до себе. Збоку - просто закохана парочка. Це нічого, що вона витирає сльози. Це буває. Може, у нас індійська любов.

Зизом зиркаю на курдупля. Та він, здається, уже й забув про мене, бо захоплений жвавою розмовою з трьома сосками.

Марунька кладе на стіл торбину і наливає собі шампанського.

- Всі?
- Порахуй, - форкає вона незадоволено.
- Словом, так, дівчатка. За нами стежать. Тому не робіть дурниць.

Я відпускаю Леську і рахую годинники. Є усі... А курдупель тільки вдавав, що уваги не звертає – вмить зривається на ноги і прямує до нас.

Так само перераховує годинники, навіть оком не ковзнувши по дівчатах.

– Передай ім, нехай зроблять так, аби я їх довго-довго шукав. Добре? І то зараз.

Коли він пішов, Марунька пробує винувато всміхнутися до мене:

– Ти гніваєшся?

– Я буду гніватися ще сильніше, якщо ви не покладете мені зараз на стіл тих триста крабів від старого.

– Всі триста? – нетямиться з подиву Леська.

– Всі триста. Це ж я малюватиму портрета, а не ви.

– Але ж... але ж...

– Мені що, повторити процедуру?

– Ой ні! – скрикує Леська і про всяк випадок відсовується з крісла на другий кінець столу. Зате я присовуюся до Маруньки і ніжно пригортаю її стан.

– Пе-ре-стань! – белькоче вона. – Давай поговоримо спокійно. Годинники ми віддали. Зараз підемо звідси. Хочеш, перебазуємося разом до іншого ресторану? Хочеш?... Ще когось розіграємо? Ну? Ясу?

– Охі, кицюню. Я завдяки вам влип в історію, з якої мушу виплутатися. І мені потрібні гроші. А ви собі пливіть, куди завгодно і на всіх вітрилах. Вам тільки сюди заборонено вступати. А так – свобода. Можете чкурнути хоч на Сахалін. А мені нема куди чкуряти. Я залишаюся зі своїми клопотами сам на сам. І ніхто мені не допоможе. Ясно? Викладайте бабки!

Марунька бере Лесьчину торбину і відраховує гроші.

- Шуруємо звідси, - каже Леська. - Мені вже ця кнайпа обридла.

- Ну, добре, чао, - ніжно всміхається Марунька і, чмокаючи мене в щічку, кладе в долоню гонорар.

Потім вони йдуть, кидаючи наліво й направо прощальні погляди. Пора й мені. Я допиваю пиво і в цей момент чую над головою:

- З вас шістдесят вісім сорок.

Я закашлююся і витріщаю здивовані очі на молодого, але нахабного офіціанта. Його обличчя ввічливе й незворушне. Коли я бачу такі гладенькі обличчя, у мене виникає палке бажання заліпити його кремом. Але на столі кремів нема. Зате є чотири порожні пляшки шампанського, дві з-під горілки і кілька з пива. Є ще салати і м'ясне асорті - улюблена страва усіх офіціантів Радянського Союзу, адже на ній завиграшки можна заробити цілих п'ять карбованців, бо коштує вона п'ятнадцять.

- Не розумію. Хіба з вами не розплатились?

- Ні. Прошу розрахуватись. Закриваємо.

- Але ж це все замовляв не я, а ті двоє. Ми з дівчатами замовляли одне шампанське і два пива, це коштує сім карбованців.

- Та-ак, мені що - міліцію кликати?

Міліцію? Цього ще мені бракувало. Але викинути отак ні сіло ні впало аж шістдесят вісім карбованців? Не на того напали.

- Давай, клич, - кидаю байдуже і беруся за те асорті. Якщо вже гудіти, то хоч на ситий шлунок.

Зала поволі вилюднюється. За кілька хвилин біля столу виростають дві постаті. Офіціант і... мій знайомий міліціонер.

- Привіт, - каже Микола і, повернувши голову до офіціанта, додає: - Осічка, Вася.

- Як то?

Кінець ознакомительного фрагмента.

notes

Примечания

1

Здоров був, Збиху! Як ти? Сьогодні твій день, правда?

2

Та де там мій! Ті ваші менти! Ось тут вже мені!

3

Сьогодні одне авто повернули до Польщі! Я навіть товар не встиг перепакувати.
Пересрали нам день. Але сідай до нас.

4

Ні, дякую, я працюю.

5

А дійсно!

6

Повинен працювати, я твою працю знаю. Як скінчиш – приходь до нас. У нас також гарні дівчатка. Подивись на Дороту.

7

Стуль писк, сволота!

8

Бачиш, яка гарна!

9

Вибачте... Чи тут не зайнято?

10

Марек! Іди сюди.

11

Я не Марек.

12

Яка різниця. Хочеш випити?

13

Ну а зараз ти мене пригостиш.

14

Антек! Тримайся дупи!

15

Рісіку! Ти молодець. Але не притискайся сильно, бо тобі клямка впаде.

16

Та ви що, хлопці! Це тільки танго з притисканням.

17

Ну то дави, дави, але пам'ятай, що то не лимон.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/vinnichuk_yur-y/d-vi-noch

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)